

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Çocuk Katılımı İçin Mikrofon Programı Raporu

2020

Hazırlayan: Tuna Semir Akpınar

Yayına Hazırlayan: Ebru Ergin

Uluslararası Çocuk Merkezi

Bilkent Üniversitesi, Merkez Kampüs, Kütüphane Binası, 06800

Bilkent/Ankara

Tel: +90 312 290 23 66 Faks: +90 312 266 46 78

e-posta: bilgi@cocuklarlaguclucluyuz.net

Bu yayın, Avrupa Birliği tarafından finanse edilen ve Uluslararası Çocuk Merkezi tarafından uygulanan “Küçük Hibeler Yoluyla Çocukların Sivil Topluma Katılımının Güçlendirilmesi” projesi kapsamında üretilmiştir. Avrupa Birliği bu yayının içeriği ile ilgili olarak herhangi bir sorumluluk veya yükümlölük kabul etmez.

İçindekiler

Önsöz	10
Giriş	11
Bölüm 1.....	12
Bölüm 2.....	16
Bölüm 3	23
Bölüm 4 Mikro-Fon'dan Örnekler.....	33
Çiğdem Çocuk Meclisi.....	33
Okul Formanı Özgürce Kendin Tasarla.....	34
“Z” Kuşağı Dernekte	35
Söz Küçüğün Oyun Herkesin.....	36
Çocukların Kenti	37
Serebral Palsili Çocukların Yapabilirlikleri Odaklı İletişim Materyallerinin Çocuk Katılımı ile Kurgulanması	38
Çocuklarla Felsefe Atölyesi.....	39
Oyun için Söz Gencin	40
Söz Bende.....	41
Çocuklar Mikrofon Sizde	42
Bölüm 5 Sonuçlar.....	43
Yerelliğin Etkisi	43
Çocuk Katılımında Yöntemler.....	43
Uygulama Türleri.....	43
Çalışma Konuları	44
Bölüm 6 Öneriler	45
Bölüm 7 Mikro-Fon Çalışmaları.....	47
Adana Göçmen Yardımlaşma, Koordinasyon ve Kaynaştırma Derneği / Adana.....	47
Altınbaş Üniversitesi Psikoloji Uygulama ve Araştırma Merkezi- Çocuk Üniversitesi ve Gençlik Araştırmaları Birimi / İstanbul.....	47
Ali İsmail Korkmaz Vakfı / Hatay.....	47

Anadolu Sinemacılar ve Televizyoncular Meslek Birliği / İzmir	47
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi- İnsan Hakları Uygulama ve Araştırma Merkezi / Ankara.....	48
Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Uygulama ve Araştırma Merkezi / Ankara.....	48
Atlas Çocuk ve Gençlik Hakları Derneği / Adana	48
Başak Kültür Sanat Vakfı / İstanbul.....	48
Başka Bir Okul Mümkün / İstanbul	48
Başka Bir Okul Mümkün / İzmir	49
Başkent Üniversitesi Stres Yönetimi Uygulama ve Araştırma Merkezi / Ankara.....	49
Bilge Nesil Gençlik Bilişim Sanat ve Turizm Derneği / Balıkesir.....	49
Bilgi Üniversitesi Çocuk Çalışmaları Birimi / İstanbul.....	49
Birlik Vakfı Osmaniye Şube / Osmaniye.....	49
Birlikte Hayat Derneği / İstanbul.....	50
Bizim Çocuklarımız Sanat Kültür ve Doğa Derneği / Balıkesir.....	50
Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Politikaları Uygulama ve Araştırma Merkezi / İstanbul.....	50
Çiğdem Eğitim, Araştırma ve Dayanışma Derneği / Ankara	50
Birlikte Yaşam İstasyonu / Hatay.....	50
Denizli Otizm Vakfı / Denizli.....	51
Denizli Dijital Haklar ve Gençlik Derneği / Denizli	51
Dezavantajlılara Katkı Derneği / İzmir.....	51
Dinçer Akademi Gençlik ve Spor Kulübü Derneği / Karaman.....	51
Diyarbakır Barosu Çocuk Hakları Merkezi / Diyarbakır	51
Dünya Mirası Rehberleri Derneği / İstanbul.....	52
Eksi 25 Derneği / Eskişehir.....	52
Ekol Eğitim ve Sanat Derneği / İstanbul.....	52
Elazığ Sahne Sanatları ve Sanatçılar Derneği / Elazığ	52
Fikir ve Sanat Atölyesi Derneği / Ankara.....	52
Genç Gelişim ve Girişim Derneği / Sakarya.....	53
Gençlik Kulübü ve Çağdaş Drama Derneği / Ankara.....	53
Hatay Halk Sağlığı Gönüllüleri Derneği / Hatay.....	53

Hayalperestler Derneği / Adana	53
Hayata Renk Ver Derneği / İstanbul	53
Hemşin Yaşam Derneği / Rize.....	54
İmece Network Eğitim ve Kültür Derneği / İstanbul.....	54
İzmir Korumucu Aile Derneği / İzmir.....	54
İzmir'de Suriyeli Mültecilerle Dayanışma Derneği / İzmir.....	54
Kalkınma Atölyesi Kooperatifi / Adana	54
Karabük Atatürk Ortaokulu Gençlik ve Spor Derneği / Karabük.....	55
Karadeniz Ekolojik Kalkınma Derneği / Giresun	55
Karadeniz İlleri Kadın Platformu Trabzon Derneği / Trabzon.....	55
Kazdağı Doğal ve Kültürel Varlıkları Koruma Derneği / Çanakkale.....	55
Kırkayak Kültür Sanat ve Doğa Derneği / Gaziantep	55
Lotus Genç Alan Derneği / Diyarbakır	56
Malatya Lider Gençlik ve Spor Kulübü Derneği / Malatya	56
Malatya Yetiştirme Yurtlarından Ayrılanlar Yardımlaşma Derneği / Malatya	56
Mehmet Selim Baki Barış İçin Müzik Vakfı / İstanbul	56
Mezopotamya Caz Müzik ve Dans Kültürü Derneği / Diyarbakır	56
Mutluluğu İnşa Edenler Derneği / Şanlıurfa	57
Mülteci Destek Derneği Ordu / Ordu.....	57
Nevşehir Üniversitesi Çocuk Eğitimi Uygulama Araştırma Merkezi / Nevşehir.....	57
Nota Kültür Sanat Gençlik ve Spor Kulübü Derneği / Burdur	57
Ordu Barosu / Ordu	57
Önce Çocuklar Derneği / Diyarbakır	58
Palandöken Engelliler Spor Kulübü Derneği / Erzurum.....	58
Polatlı Duatepe Eğitim Kültür Sanat ve Gençlik Derneği / Ankara..	58
Rize Kentsel Gelişim ve Araştırma Derneği / Rize	58
Roman Hakları Derneği / Ankara.....	58
Saadet Öğretmen Çocuk İstismarı ile Mücadele Derneği / Bursa....	59
Salıncak Derneği / Diyarbakır.....	59
Senkron Müzik ve Halk Dansları Derneği / Hatay.....	59
Serebral Palsili Çocuklar Derneği / Ankara.....	59

Soma Sağlık Sosyal ve Eğitim Vakfı / Manisa	59
Sosyal İklim Derneği / İzmir	60
Sulukule Gönüllüleri Derneği / İstanbul.....	60
Sürdürülebilir Kalkınma ve Girişimcilik Derneği / İzmir	60
Şanlıurfa Aile Bütünlüğü Eğitim Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği / Şanlıurfa	60
Şırnak Talasemi Derneği / Şırnak.....	60
Tarlabası Toplumunu Destekleme Derneği / İstanbul.....	61
Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği – Antalya Şube / Antalya.....	61
Türk Psikologlar Derneği – İzmir Şube / İzmir.....	61
Türkiye Çocuklara Yeniden Özgürlük Vakfı / İstanbul	61
Türkiye Spina Bifida Derneği / İzmir.....	61
Trakya Roman Hakları Derneği / Edirne	62
Ülfet Eğitim ve Yardımlaşma Derneği / Adana	62
Yaratıcı Şahane Sürdürülebilir İnovasyon Derneği / İzmir	62
Yenilikçi Atılım Projeleri Derneği / Adana	62
Yer Yüzü Melekleri Derneği / Balıkesir.....	62
Yeşil Türkiye Ormancılar Derneği / Ankara	63
Yol Arkadaşım Gençlik ve Spor Kulübü Derneği / Ankara-Samsun	63
Yüksek Öğretimde Rehberliği Tanıtma ve Rehber Yetiştirme Vakfı Genç Gönüllüler Kulübü / İstanbul.....	63
Vicdan Hareketi Derneği / Tokat	63

Tablolar Listesi

Tablo 1: İllere Göre Proje Sayıları	23
Tablo 2: Tüzel Kimliklere Göre Uygulayıcılar	25
Tablo 3: Uygulayıcıların Ağ Üyelik Durumları.....	25
Tablo 4: Çocuk Hakları Alanında Daha Önce Çalışma Göstermiş Kuruluşlar	26
Tablo 5: Projelerde Çalışılan Çocuk Haklarına Dair Sözleşme Maddeleri.....	27
Tablo 6: Paydaş Olan Kurum/Kuruluş Dağılımı	28
Tablo 7: Katılım Türlerine Göre Dağılım	30
Tablo 8: Projelerde Uzman Desteği Bulunması	31
Tablo 9: Uzman Desteği Bulunan Çalışmaların Katılım Türlerine Göre Dağılımı	31

Şekiller Listesi

Şekil 1: İzlemenin Ana Bileşenleri	16
Şekil 2: İzleme Yapılan İller ve İzleme Sayıları.....	18
Şekil 3: Türkiye Haritasında Dağılım.....	24
Şekil 4: Paydaş Haritası.....	29

Önsöz

Çocukların katılım hakkı, Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin şemsiye haklarından biri olmasına rağmen belki de en göz ardı edilebilen ve hayata geçirilmesi en zor haklardan biridir. Çocukların, hakları olan bireyler olarak algılanmaları ve hayatları ile ilgili tüm konularda birer özne olarak yer almaları bu hakkın hayata geçmesinde çok önemli iki unsurdur. Bunun için ise özellikle sivil toplum kuruluşlarına çok önemli görevler düşmektedir.

Bu çalışma AB Türkiye Delegasyonu'nun desteği ile Uluslararası Çocuk Merkezi tarafından yürütülen "Çocuklarla Birlikte Güçlü" projesinin bir uygulaması olarak gerçekleştirilmiştir. "Mikro-Fon Küçük Destek Programı" adıyla yürütülen bu program çocukların katılım haklarının uygulanması için ulusal düzeyde sivil toplum kuruluşlarının desteklenmesi ve bu vesile ile mikrofonu çocuklara uzatarak onların seslerinin duyulması amacını taşımaktadır.

Mikro-Fon Programı sağladığı teknik ve finansal destek ile Türkiye'nin yedi (7) farklı bölgesinde, 84 farklı sivil toplum kuruluşunun çocuklarla birlikte çalışma yürütmesine aracılık etmiştir. Dileğimiz, bu girişim ve destek sürecinin bu alanda yürütülecek diğer çalışmalara örnek oluşturması, çocukların seslerinin duyulması için daha kapsamlı çalışmaların çocuklarla birlikte yapılabilmesidir.

Program boyunca gerek yüz yüze gerek diğer iletişim kanalları aracılığıyla bir araya geldiğimiz ve birlikte çalışma şansına sahip olduğumuz tüm kuruluşlara içten teşekkür ederiz. Ama en büyük teşekkür, her bir araya geliğimizde bizlere yeni şeyler öğreten, program boyunca çalışmalarda yer alan tüm çocuklara.

Tüm çocuklara içten sevgilerimizle...

Giriş

Uluslararası Çocuk Merkezi (UÇM), Türkiye’de çocuk hakları alanının güçlenmesi ve gelişmesi için kurulduğu günden bugüne pek çok kapsamlı çalışmada bulunmuş ve önemli girişimlere öncülük etmiştir. Çocuğa karşı her türlü şiddetin önlenmesi ve çocukların tüm haklarının eksiksiz ve “fakatsız” sağlanabilmesi için 21 yıldır çalışma yürüten UÇM, üstlendiği bu sorumluluk ile çocuk haklarının sağlanması, korunması ve yaygınlaşması için farklı kapsamlarda faaliyetlerde bulunmuştur. Bu amaçla geliştirilen politikalar ve yürütölen projeler içerisinde yer alan Mikro-Fon Programı, 2015 – 2017 yılları arasında gerçekleştirilen “Çocuklarla Güçlüyüz” projesi altındaki faaliyetlerin olumlu ve geliştirilmeye açık sonuçlarının tespit edilmesi sonrasında projenin devamı olarak geliştirilen “Çocuklarla Birlikte Daha Güçlü – II” projesinin içinde yer alan bir fonlama programı olarak uygulanmıştır.

UÇM, yürüttüğü Mikro-Fon Programı ile çocuk hakları alanında özel bir konu olan “katılım hakkı”na dikkat çekmiştir. Bununla beraber sivil toplum kuruluşlarının ve sivil alan ile bağlantılı tüzel kimliklerin kurumsal kapasitelerinin gelişimi için de çaba sarf etmiştir. Bu raporda ele alınan Mikro-Fon Programı ile sivil toplum kuruluşlarının çocuk katılımıyla ilgili projeleri finansal anlamda desteklenirken, bu kuruluşların teknik ve yönetimsel becerilerini geliştirebilmeleri için de alan sağlanmıştır. Program süresince kuruluşların şeffaflık, hesap verebilirlik, bütçe yönetimi ve sürdürülebilirlik başlıkları altında güçlenebilmeleri için de çaba gösterilmiştir.

Bu rapor Mikro-Fon Programı hakkında geniş ve detaylı bir değerlendirmeyi içermektedir.

Bölüm 1

Program Hakkında

Mikro-Fon Programı Türkiye’de geniş bir kitleye hitap eden bir çalışma olarak tasarlanmış ve uygulanmıştır. Başvuru kabulünde, başvurucuların çocuk alanında çalışıyor olması veya geçmişte çocuk alanında çalışma yapmış olması bir kriter olarak belirlenmemiştir. Başvurucular program kapsamında sunmuş oldukları projelerine, projelerinin çocuk katılımını odak alıyor olmasına göre değerlendirilmiştir. Bu durum sayesinde diğer alanlarda çalışmalar yürüten -çevre, gençlik, göç, sanat, mesleki, vb.- kuruluşlara da kendi çalışmalarını çocuklarla ve çocuk haklarıyla ilişkilendirme fırsatı sunulmuştur. Diğer yandan program farklı temalarda faaliyet gösteren kuruluşların çocuk haklarını kapsamlı bir biçimde öğrenebilmeleri ve kendi içlerinde ana akımlaştırıp gündemleştirebilmeleri için bir olanak sunmuştur. Kuruluşlar kendi alanlarında faaliyet gösterirken çocuk haklarının görünmezliğini ve ihmalini de fark edecekleri bir seviyeye kendilerini taşıyabilecek duruma gelmişlerdir. Bu süreç esnasında çocuk alanından ve farklı alanlardan kuruluşların bir araya gelmesi ve birbirlerinden öğrenme fırsatı yakalamış olmaları da oldukça önemlidir. Bu çokyönlü öğrenme ve devamında gelen uygulamanın, çocuk hakları alanının gelişmesine katkısının yanında sivil toplum sistemine katkısı da oldukça büyüktür. Tüm bu olumlu unsurlar doğrultusunda Mikro-Fon Programında çocukların katılım hakkına vurgu yapan ve çocukların ana özne olarak yer aldıkları projelere Avrupa Birliği usul ve esaslarına göre maddi destek sağlamıştır. Sağlanan bu maddi desteğin yanı sıra oluşturulan proje ekibiyle, programın tüm hazırlık ve uygulama aşamalarında teknik destek sağlanarak hem programın hedeflerine ulaşması için hem de kurumların kapasitelerinin artması için çaba gösterilmiştir.

Program içerisinde kuruluşlara toplam 574.003,92 TL miktarında fon sağlanmıştır. Program içerisinde her kuruluş bir proje ile programa başvuruda bulunabilmiştir ancak başka kuruluşların projelerinde paydaş olarak yer almalarına bir kısıtlama konulmamıştır. Telefon ve e-posta yoluyla süreç hakkında kapsamlı bilgi verilmiş, sorular cevaplanmış ve düzenli takip sağlanmıştır. Fon kullanımına ilişkin olarak kuruluşların ihtiyaçları öncelikler listesinde en tepede bulunmaktadır. Bu durum gözetilerek fon kullanım kriterlerinde asgari düzeyde şart koşulmasına özellikle dikkat edilmiş ve mümkün olduğunca kısıtlamaya gidilmemiştir. Kuruluşların kendi kurguladıkları projelerde gereksinim duydukları ihtiyaçların karşılanması ve bu konuda kolaylaştırıcı olunmasına önem verilmiştir. Projeler için ihtiyaç duyulabilecek malzeme, mekân, materyal

vb. konularda adet/bütçe tutarlılığı olması şartıyla destek sağlanmıştır. Başvurucuların projelerinin hedeflenen başarıya ulaşabilmesi için gerekli gördükleri uzman desteğine de yine program kapsamında imkân verilmiştir. Başvurucular çalışma konularında ihtiyaç duydukları uzmanın detaylı iş tanımını proje başvurusu içerisinde aktarmış ve proje kabul durumunda uzman olarak belirledikleri kişinin bilgilerini proje ekibi ile paylaşmışlardır. Uygunluk kontrolü proje ekibi tarafından yapılarak onay verildikten sonra başvurucular belirledikleri uzmanlarla çalışmalara başlamışlardır. Uzmanlık ücretleri program kapsamında karşılanmış ve kuruluşların belirlediği iş takvimine göre çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

Program içerisinde, eşit paylaşımın ve adil yaklaşımın sağlanması için, kuruluşların talep edebileceği azami bütçe sınırı uygulaması yapılmış ve iki farklı bütçe sınırı konulmuştur. Bunlardan ilki 2012 yılında sivil toplumun çocuğa karşı şiddeti önlemeye yönelik izleme rolünün güçlendirilmesi, sivil toplum ve kamu kurumları arasındaki iş birliğinin geliştirilmesi hedefi ile kurulan Çocuğa Karşı Şiddeti Önlemek için Ortaklık Ağı'nın 90 üyesini kapsayan maksimum 12.000 TL'lik fon paketidir. Ağ üyelerinin, Mikro-Fon Programı yararlanıcısı olmak istediklerinde, program şartlarını sağlayan, uygun projeler sunmaları ve kabul edilmeleri durumunda alabilecekleri azami fon miktarı 12.000 TL olarak belirlenmiştir. Üyeler bu miktarın altında kalan bütçe talepleri ile de programa başvurup kabul alabilmişlerdir. İkinci fon paketi ise Çocuğa Karşı Şiddeti Önlemek için Ortaklık Ağı'nın üyesi olmayan kuruluşları kapsayan pakettir ve maksimum talep edilebilir bütçe 6.000 TL olarak belirlenmiştir. Burada yapılan bu iki farklı uygulamanın çeşitli nedenleri bulunmaktadır. Sivil toplumun temel odaklarından biri dayanışma ve birlikteliktir. Buradan yola çıkarak gerçekleştirilen Mikro-Fon Programı'nın Ortaklık Ağı'na olan ilgiyi artırması, ağın gelişmesine yönelik teşvik edici unsurlar içermesi gerekliliği göz önünde bulundurulmuştur. Bununla beraber her kurumsal ortaklıkta olduğu gibi yapının kendi üyelerini öncelikli olarak güçlendirmesi ve kurumsal aidiyet sağlaması için imkânlar sağlaması yönetsel olarak elzemdir. Tüm bu unsurların yanında geçmiş birliktelik tecrübeleri ve kurumsal ortaklıklar düşünüldüğünde de böyle bir ayırımın yapılması ve karşılıklı güven ilişkisi nedeniyle bu tür bir kategorize etme gerekliliği ortaya çıkmıştır. Programın başlangıcı öncesinde düzenlenen açılış toplantıları ile program ilgililere tanıtılmış ve yaygınlaşması sağlanmıştır. Bu faaliyetle programın bilinirliğinin artırılmasının yanı sıra muhtemel başvurucuların eksiksiz ve tam bilgiye ulaşabilmesi hedeflenmiştir. 2-8-15 Şubat 2019 tarihlerinde sırasıyla İstanbul, Diyarbakır ve Ankara'da düzenlenen toplantılara 42 farklı kuruluştan toplam 52 kişi katılım göstermiştir. Bu toplantılara katılım göstermiş olan 42 kuruluştan 27'si (%65) daha sonrasında projeleri ile program içerisinde

yer almış ve projelerini eksiksiz bir şekilde gerçekleştirmiştir. Bu sayının tüm program uygulayıcıları içindeki oranı ise %33'tür. Mikro-Fon Programı'nın desteklediği fon miktarına bakıldığında Türkiye sivil toplum ekosistemindeki küçük ve orta büyüklükteki kuruluşların daha çok başvuruda bulunacağı tahmin edilebilmektedir. Başvuran kuruluşlar ve kabul alanlar incelendiğinde de bu tahminin gerçekleştiği görülmüştür. Açılış toplantısı ve amaçlarına bu bilgiler eşliğinde bakıldığında, bu ve benzeri faaliyetlerin kuruluşları bilgilendirme ve teşvik konusunda ne denli önemli olduğu görülmektedir. Kuruluşların fonlar konusunda net ve kesin bilgiye erişimleri oldukça önemlidir. Bu unsur proje hazırlık süreci ile başlayıp, başvuru ve uygulama süreçlerinde de kendini gösteren olumlu bir etkidir. Projenin açılış ve kapanış toplantılarında bu konu hakkında gelen geri bildirimler de elde edildiği düşünülen başarıyı destekleyici niteliktedir.

Mikro-Fon Programı'na başvurular iki dönemde alınmıştır. Bu dönemler 1. ve 2. çağrı dönemleri şeklinde adlandırılarak ayrılmıştır. Bu ayırım tamamen takvimsel bir durum olup tüm süreç ve aşamalar aynı şekilde yürütülmüştür. Program için yapılan birinci çağrıda 89 tam başvuru alınmıştır. Yapılan ikinci çağrıda ise toplam 59 tam başvuru gelmiştir. Başvurular çocuk hakları alanında uzman, üç bağımsız değerlendirici tarafından değerlendirilmiştir. Değerlendirilen toplam 148 projeden 94 tanesi süreç için uygun bulunmuş ve program içerisinde desteklenmesine onay verilmiştir. Kabul edilen 94 projenin tamamı sürecin sonuna kadar devam edememiştir. 10 kuruluş projelerine başlayamadan kendi talepleri doğrultusunda süreci bırakmak durumunda kalmıştır. Bu 10 kuruluşun tamamı hiç bütçe kullanmamış ve faaliyette bulunmamıştır. Yaşanan bu durumlar ile ilgili olarak kuruluşlarla görüşüldüğünde öne çıkan nedenler:

- Gerekli izinlerin alınamaması ya da verilen izinlerin iptali,
- Kuruluş içerisinde yaşanan yönetsel sorunlar,
- Doğru takvim planının yapılamaması nedeniyle sürece uyamayacak olma,
- Başvuru kabulünden sonra kuruluş içerisinde yaşanan insan kaynağı erimesi olarak sıralanmaktadır.

Kendi talepleri ile ayrılan 10 kuruluş sonrası 84 kuruluş desteklenmiştir. Program kapsamında desteklenen 84 kuruluşun yürüttüğü faaliyetler, başvuru formunda sundukları takvim, izleme faaliyetleri ve projelerini tamamlamalarının ardından iletmış oldukları final raporları incelendiğinde, Mikro-Fon Programı'nın sürdüğü yaklaşık iki yıllık süre boyunca hemen her ay Türkiye genelinde farklı illerde en az bir faaliyet gerçekleştiği görülmektedir. Bu durum daha net ifade edilecek olursa

iki yıl boyunca tüm Türkiye’de program desteği sayesinde çocuk hakları ile ilgili çaba harcanmış ve çocuk katılımı için emek sarf edilmiştir. Bu durum istatistiksel verilerin ışığında elde edilmiş olup çıkan sonuç sayılarla ifade edilemeyecek bir öneme sahiptir. Çocuk hakları için sivil toplum aracılığıyla ve Mikro-Fon desteği ile uzun bir süre boyunca aralıksız çaba harcanmış ve çocukların katılım hakkının sağlanması ve korunması için çalışılmış olması oldukça önemli bir kazanımdır.

Tüm bu olumlu çıktıların sonuçları ve etkilerinin paylaşılması amacıyla 29 Şubat 2020 tarihinde Ankara’da bir kapanış etkinliği gerçekleştirilmiştir. Bu kapanış etkinliğiyle, Mikro-Fon yararlanıcılarının bir araya getirilmesi, süreç içinde yaşanan deneyimlerin ve tecrübelerin paylaşılması ve alandaki aktörlerin birbirini tanıyarak ileriki dönemlerde iş birlikleri gerçekleştirebilmeleri için fırsat yaratılması amaçlanmıştır. Ancak kapanış etkinliğinin en önemli amacı, çalışmalara katılan çocukların seslerinin duyulması olmuştur. Düzenlenen etkinlikte tüm süreçte olduğu gibi çocuklar ana özne olmuşlardır. Çocukların etkinliğe katılımları temsili olarak sağlanmamıştır. Çocuklar kapanış etkinliğinde panelist ve konuşmacı olarak yer almışlardır. Etkinlik içerisinde düzenlenen çeşitli atölyeler çocukların katılımıyla gerçekleştirilmiş ve düzen çocuklara uygun tasarlanmıştır. Toplantıya 31 farklı kurumdan 108 katılımcı dahil olmuştur. Bu çalışma ile gelecekte benzer ya da farklı, çocuk alanında yapılabilecek çalışmalar için pek çok öneri ve fikir ortaya çıkmış ve kayıt altına alınmıştır. Mikro-Fon Programı’nın son faaliyeti olan bu toplantı ile program tamamlanmıştır.

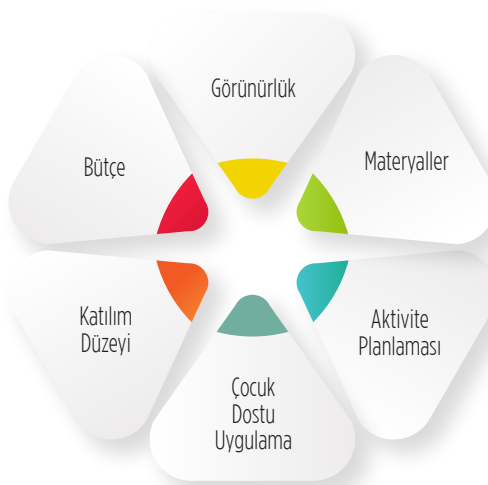
Bölüm 2.

Mikro-Fon Programı İzleme Çalışmaları

Uluslararası Çocuk Merkezi'nin (UÇM) yürüttüğü Mikro-Fon Programı kapsamında farklı illerde, pek çok kuruluş, kendi tasarladıkları ve belirli bir uygulama planı içerisinde yönettikleri projeler aracılığıyla anlamlı çocuk katılımının sağlanması için faaliyet göstermiştir. Geniş bir açıdan bakıldığında, kapsamı ve uygulama alanı olarak programın bütününe oldukça büyük çapta gerçekleştiği görülmektedir. Bu kapsamlı ve farklı türlerde çalışmalar içerisinde pek çok muhtemel sorunun doğması ve çalışmalarda sapma yaşanabilmesi durumu UÇM tarafından programın tasarlama aşamasında öngörülmüş ve önlenmesi amacıyla çalışmalar içerisinde izleme faaliyetleri tasarlanmıştır.

İzleme faaliyetleri, yönetim ve sistematik karar verme amacıyla bilginin toplanması, analizi ve kullanımı olarak tanımlanmaktadır. Proje uygulayıcılarının karşılaştıkları ya da karşılaşmaları muhtemel sorunların önceden tespit edilmesi ve çözümlerinin fon sağlayıcı ile beraber tasarlanması, uygulayıcıların projelerinde başarı oranlarını arttıran, güçlendirici ve programı nihai hedeflerine yaklaştıran bir unsurdur. Program içerisinde çocuklarla ilk kez doğrudan çalışan ya da ilk kez bir AB Fonu'ndan yararlanan kuruluşların olduğu düşünüldüğünde izleme faaliyetinin önemi ve gerekliliği net bir biçimde ortaya çıkmaktadır.

Şekil-1 İzlemenin Ana Bileşenleri

UÇM tarafından gerçekleştirilen izleme faaliyetlerinin içeriği, ilgili belgeler ve rehber, proje ekibi tarafından, programın bütünlüğüne uygun ve amaçlara işaret edecek bir biçimde hazırlanmıştır. İzleme faaliyeti, uygulayıcıları denetleme ya da arada hiyerarşik bir ilişki kuracak bir biçimde değil aksine karşılıklı öğrenmeyi destekleyecek, çocuk katılımının net anlaşılmasını ve uygulanmasını sağlayacak biçimde tasarlanmıştır.

Yaşanabilecek olası durumlar için bir erken uyarı sistemi niteliğinde olan izleme faaliyetleri, program yararlanıcıları tarafından olumlu bulunmuş olup kuruluşlar izleme sürecinin kendilerine yönelik katkılarını sözlü veya yazılı şekilde UÇM'ye iletmışlerdir. İzleme faaliyetleri, fonların belirtilen amaçlar için kullanıldığını doğrulamak ve projelerin Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti kanun ve usullerine göre gerçekleştirilmesini sağlamanın yanı sıra, kuruluşların uygulama ve proje yönetim becerilerine katkı sunan, bu yolla kurumsal kapasite gelişimlerine katkı sağlayan ve çocuk hakları alanında çalışmalarının niteliğini arttıran bir faaliyet olmuştur.

“ Süreç çok akıcı geçti sağlanan destek sayesinde hiçbir sorun yaşamadık. Özellikle proje ekibinin yardımları için çok teşekkür ederiz. ”

“ Sorularımıza en kısa sürede cevap aldık. İlerlememizi hızlandırdılar. ”

“ Mikro Fon Programı ekibi ihtiyaç duyulan her an olumlu anlamda dikkat çekici bir şekilde hızlıca ve nazikçe yardımcı oldu. ”

İzleme faaliyetlerinin tamamına bakıldığında yoğun bir çalışma sergilendiği görülmektedir. 28 Nisan 2019 tarihinde gerçekleştirilen ilk izleme ile 9 Aralık 2019 tarihli son izleme faaliyeti arasında geçen yaklaşık 31 haftalık sürede toplamda 66 izleme ziyareti gerçekleştirilmiştir. Bu 66 izleme ziyareti 24 farklı ilde gerçekleştirilmiştir.

Şekil-2 İzleme Yapılan İller ve İzleme Sayıları

Gerçekleştirilen öncelikli izleme faaliyeti "Yerinde İzleme" faaliyeti olarak tanımlanmaktadır. Yerinde izleme yönteminde UÇM proje ekibi içerisinde yetkili kişi, fon yararlanıcısı ile iletişime geçerek beraber kararlaştırdıkları bir tarihte yerelde yapılan proje etkinliğine katılmış, hem ekibe teknik konularda bilgilendirmelerde bulunmuş hem de tespit edilen olası zorlayıcı durumlarla alakalı ekipleri bilgilendirerek süreci zedeleyebilecek unsurların önüne geçilmesi amacı ile hareket etmiştir. Bu faaliyet şekli içerisinde yerel ekipten programla alakalı olarak gelen her türlü soru yanıtlanarak ekiplerin proje amaçlarını rahat ve eksiksiz gerçekleştirebilmeleri için destek sunulmuştur.

Diğer izleme türü ise "Geriye Dönük İzleme" faaliyetidir. Bu izleme yönteminde ise zaman ve takvim sıklığı nedeniyle yerinde izleme yapılamayan çalışmalarda, ekipler projelerini tamamlamadan önce proje ekibinden bir uzman, ziyaret gerçekleştirerek, yapılmış faaliyetlerin kontrolünü sağlamış ve eğer varsa sonraki faaliyetleri öncesinde sürecin gözden geçirilmesine destek sunmuştur. İlk izleme türünde

olduğu gibi teknik destek ve soruların yanıtlanması bu izlemelerde de gerçekleştirilmiştir. Burada elde edilen bilgiler uygulayıcıların beyanları esas alınarak kaydedilmiş, görsel ve yazılı kayıtlarla da kontrolü yapılarak raporlanmıştır. Proje uygulama ve yönetiminin uzun soluklu bir süreç olduğu düşünüldüğünde bu çalışma ile kuruluşlara program içerisinde kalan sredeki çalışmalarına katkı sağlandığı, kuruluşların verdiği geri bildirimlerle saptanmıştır.

“alışma içerisinde teknik nedenlerle sorun yaşasak da proje ekibinin destekleyici ve hoş grl tutumu sayesinde üstesinden gelmeyi başardık. ”

“Program tarafından uygulama sürecindeki teknik, idari ve finansal destek son derece olumlu ve hızlı bir şekilde gerçekleştirildi. Bu açıdan projenin yürütülmesi sürecinde olumlu ve kolaylaştırılmış bir zaman dilimi geçirdik. ”

“alışmalarımızın her aşamasında kolaylıkla ulaşarak sorularımıza cevap bulabildiğimiz, verdiği güven ortamı ve faaliyetlerimizi gerekleştirmemizde sağladığı destek ile çalışmalarımıza olumlu etkileri olmuştur. ”

Raporun bu bölümünde aktarılan veriler yerinde izleme faaliyetleri ile elde edilmiş olan bulgulardır. Bu süreçleri öncesi, esnası ve sonrası olarak üç zaman dilimine bölmek mümkündür. Proje izlemesini gerçekleştirecek olan uzman, izleme faaliyetini ekiple yerelde buluşmadan önce başlatmaktadır. İlgili uzman izleme ziyareti öncesinde kuruluşun başvuru formu başta olmak üzere o zamana kadar paylaştığı tüm dokümanları inceleyerek ve yine ziyaret öncesinde kuruluş temsilcileri ile iletişim halinde kalarak izleme sürecini başlatmıştır.

Bu adımların ardından proje faaliyetinin uygulandığı esnadaki izleme aşaması gerçekleştirilmiştir. Bu süreç kapsamlı ve çok yönlü bir biçimde uygulanmıştır. Çalışmanın akışını ve düzenini bozmayacak bir biçimde izlemeyi gerçekleştiren uzman, gönüllü olan çocuklar ile görüşerek yapılan çalışmaya dair fikirlerini ve önerilerini almıştır. Burada çocuklar çalışma içerisinde nesne olmaktan çıkarılıp özne olarak değerlendirilmiştir. İzleme faaliyetinin önemli kısımlarından birini oluşturan bu bölümde çocukların düşüncelerinin yanı sıra, projeye nasıl dahil oldukları, gönüllü katılım durumları gibi konular kendileri ile konuşularak tespit edilmiştir. Bununla birlikte çocukların faaliyetler esnasındaki beden dilleri ile vermiş oldukları mesajlar ve katılma arzuları gözlemlenmiştir. İzleme faaliyetleri süresince UÇM 967 çocukla bir araya gelerek buldukları proje ile ilgili düşüncelerini almıştır. Bu süreçte çocukların gelişim düzeylerine uygun bir dil kullanılmış ve görüşme doğrudan bilgi almak üzerine değil çocuğu birey olarak kabul ederek fikirlerinin alındığı, düşüncelerini paylaştıkları bir sohbet şeklinde gerçekleştirilmiştir.

İzlemeyi gerçekleştiren kişi, yerel uygulayıcı üzerinde herhangi bir otorite figürü olarak değil aynı amaçları hedefleyen bir ekip arkadaşı zihniyetiyle yaklaşımda bulunmuştur. Bu durumun sağlanabilmesi için birtakım anahtar yöntemler kullanılmıştır. İzleme faaliyeti esnasında basılı bir kontrol listesi tutulmaması, her kısımda önce proje ekibiyle görüşülmesi, süreç esnasında gerekecek dokümanlar ve sürecin ilerleme şekli hakkında detaylı bilgilendirmeler bu tutuma yönelik örnekler olarak gösterilebilir.

Uygulama esnasında gerçekleştirilen izlemede proje ekibi faturalandırma, KDV muafiyeti, gerekli belgelerin iletimi, görsel kullanımı ve uygunluğu, satın alma planının uygunluğu, etkinliklerin görünürlük kurallarına uygunluğu, tutulması gereken kayıtlar ve belgelendirmeler ile alakalı olarak uygulayıcıları bilgilendirmiş ve varsa hatalar uygulayıcılar ile birlikte düzeltilmiş veya düzeltmeye ilişkin öneriler sunulmuştur.

İzlemenin çocuk katılımı ile ilgili olan bölümü aşağıdaki sorular ışığında değerlendirilmiştir. İzleme uzmanı yaptığı gözlemler sonrası aşağıdaki sorular doğrultusunda raporlamasını gerçekleştirmiştir. Tüm izlemelerden elde edilen bilgilerin birer özeti her bir soru için aşağıda paylaşılmıştır.

Aktivitedeki konuşmalarda çocuklar görünür müydü? Söz alarak konuşular mı?

Aktivitelerin tek taraflı bir yapıda olup olmadığı, çalışma içerisinde yer alan çocukların rol alıp çalışmalara dahil olma durumu, sürecin ilerleyişine katkı sunabilecekleri bir ortamın ne derece oluşturulduğu gözlemlenen

unsurlar arasındadır. Çocukların en çok zaman geçirdiği okul ortamında maruz kaldıkları tek taraflı şekilde gerçekleşen formal eğitim formatının aksine, sivil toplum içerisinde çocuk ve gençlik çalışmalarının temel unsurlarından olan informal öğrenme ve çalışma yapısı, izlenen konulardan biri olmuştur. Bu yapıda bilginin kaynağı belirli bir kişi ya da kesim değil çalışmada yer alan herkeştir; çalışmalar özne-özne ilişkisi kurularak yürütülür. İzleme faaliyetlerinde çoğu proje uygulayıcısının buna dikkat ettiği görülmüştür ancak münferit olarak ele alınabilecek sayıdaki örneklerin olduğu da tespit edilmiştir. İzleme uzmanı, bu durumlarda proje ekibine geri bildirim vererek ilerleyen çalışmalarda bu sorunun nasıl çözülebileceği ile ilgili proje ekibi ile fikir alışverişinde bulunmuştur.

Çocukların beden dili ve mimikleri rahat ve/veya mutlu olduklarına mı, yoksa sıkılmış ve gergin olduklarına mı işaret ediyor?

Programın ana odağı olan çocukların faaliyetlere karşı ilgisi ve tutumu programın esas değerlendirme ölçütlerindedir. Çocukların içinde buldukları çalışmaya ilişkin hissiyatları ve ilgi düzeyleri projelerin başarı durumunu ölçmede önemli kriterlerden biridir. Bu nedenle çalışma esnasında göstermiş oldukları ilgi, kendilerini dahil hissetme ve duygu durumları, izlemede önemli veriler olarak değerlendirilmektedir. Bu nedenle izleme faaliyetlerinde çocukların programın doğal akışındaki tavır, hal ve hareketlerine dikkat edilmiştir. Çocukların kendi gündemlerini içeren bir çalışmada olup olmadıkları, kendilerini kapsayan ve süreçte rol aldıkları bir faaliyette olduklarını görebilmek adına bu madde izleme çalışmasında yer almıştır. Çocukların dahil oldukları çalışmalardan ne kadar memnun olduklarını tespit edebilmek için çocukların beden dilleri ile verdikleri mesajlara dikkat edilmiştir. İçeriği ya da yöntemi çocuklarla birlikte belirlenmiş, rollerinin belirgin olduğu faaliyetlerde çocukların daha fazla katılımcı, daha aktif ve daha rahat bir hissiyat içerisinde çalışmalara dahil oldukları gözlenmiştir.

Kullanılan dil çocukların gelişim düzeyine uygun mu?

Çocuklar gelişim süreçleri ve dünyayı algılama biçimleri ile ilgili olarak farklı ihtiyaçlara ve farklı özelliklere sahiptirler. Bu durum projelerde özellikle dil konusu ile kendini göstermektedir. Yetişkin eğitimlerinde yapılan uygulamalar ve metotların aksine çocuklar için özel yöntemler kullanılmalı ve hassasiyetler göz önünde bulundurulmalıdır. Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin orijinal versiyonunun yanında çocuklar için özel hazırlanmış olan "Çocuk Versiyonu" 'nun olması da bu duruma örnek olarak verilebilir. Yapılan çalışmalarda kurulan tüm iletişimin çocukların anlayabileceği bir seviyede ve onları güvende hissettirecek bir biçimde kurgulanmış olmasına önem verilmiş ve buna ilişkin uygulayıcıların yeterlikleri değerlendirilmiştir. Yapılan

gözlemler sonrasında uygulayıcıların çoğunun, çocukların seviyesine uygun bir iletişim biçimi kullanmaya çalıştıkları ancak bazı uzman ve kolaylaştırıcıların bu konuda daha fazla gelişmeye ihtiyaç duyduğu gözlenmiştir.

Aktivitenin yapıldığı yer çocuk dostu mu?

Projelerde faaliyetin gerçekleştiği mekânın fiziksel imkânları ve çalışmaya elverişli oluşu, yapılan çalışmaların niteliğine doğrudan etki etmektedir. Uygun ortamda gerçekleştirilen çalışmalarda verimin arttığı ve katılımcıların konuya dahil olma düzeyleri ile odaklanma seviyelerinin yükseldiği bilinmektedir. Çocuklarla yapılan çalışmalarda ise ortamın uygunluğu daha önemli bir hale gelmektedir. Bu nedenle, çocukların buldukları mekanda rahat hissetmeleri için, dikkatlerini dağıtacak veya sıkılmalarına neden olacak özellikler içeren mekanlar yerine çalışmaya ve çocukların gelişim seviyelerine uygun mekanların tercih edilmesi konusu hibe faydalanıcılarına iletilmiştir. Yaşları ile alakalı olarak merak ve keşfetme istekleri yoğun olan çocuk gruplarının çalışacakları alanda dikkat dağıtıcı unsurların olması ilgilerinin dağılmasına ve başka noktalara odaklanmalarına neden olarak faaliyetin etkisinin azalmasına neden olmaktadır. Benzer şekilde gelişimsel olarak aktif olan ve sabit kalmaktan hoşlanmayan çocuklar için dar ve sıkışık mekânların tercih edilmesi de yine çocukların tahammül eşiklerinin düşmesine ve faaliyetten kopmalarına neden olmaktadır. Bunların yanı sıra çocukların güvenliğini, sağlık durumlarını riske atacak ortamlarda da çalışmaların gerçekleştirilmemesi gerekmektedir. Bu durumlara ek olarak masasandalye kullanımında çocukların gelişim dönemleri ile alakalı olarak uygun eşyaların bulunuyor olması da unutulmaması gereken bir başka unsurdur. Yapılan çalışmalarda çocukların sağlıklarını ve güvenliklerini riske edecek herhangi bir faaliyet alanı görülmezken, sıkışık ya da çok fazla dikkat dağıtıcı unsur barındıran mekânlar izlemeler esnasında tespit edilmiştir. Bu durum uygulayıcılara gerekçeleri ile açıklanmış, program kapsamında diğer faaliyetlerinde ya da ileriki dönemlerde gerçekleştirecekleri çalışmalarda dikkat etmeleri gerektiği kendilerine aktarılmıştır.

Bölüm 3.

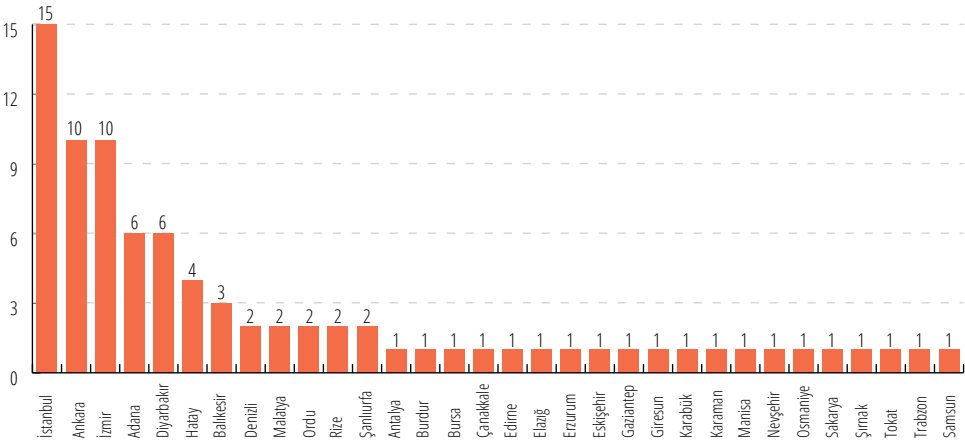
Program Detayları ve Veriler

Raporun bu bölümünde daha önce arka planı, süreci ve ana hatlarını incelediğimiz Mikro-Fon Programı'nın yerelde desteklenen projeler üzerinden bir analizi yapılacaktır. Farklı illerden 84 kuruluş ile çocuk katılımı konusundaki çalışmalarda öne çıkan unsurlar ve dinamikler ortaya konulmaya çalışılacaktır. Programın ulaşmak istediği amaca aracı olan projeler üzerinden programa ve faaliyetlere detaylı bir bakış gerçekleştirilecektir.

Yapılan analizlerde programın etkisi ve yapısını anlayabilmek adına pek çok etken ve nicel veri incelenmiştir. Yerelde gerçekleştirilen her proje, başvuru formu, izleme ziyareti raporları ve kuruluşların hazırladıkları final raporlarının yanı sıra projelerin tamamlanmasının ardından kuruluşlarla yapılan çevrimiçi anket çalışması ve görüşmeler ışığında ayrı ayrı incelenmiştir. Bu detaylı inceleme ile program kapsamında yapılan çalışmalarda gösterilen eğilimler ve somut bilgiler kümülatif bir biçimde ortaya konmuştur.

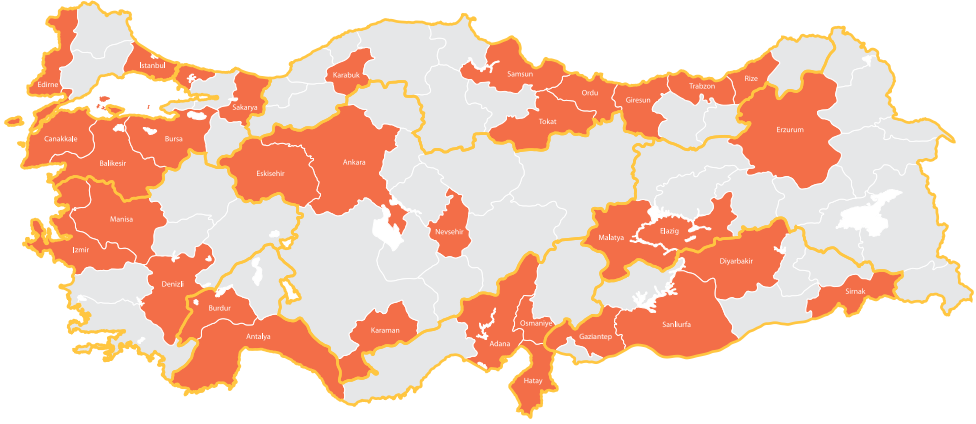
Geniş bir sahada gerçekleşen Mikro-Fon Programı, Türkiye'nin 32 farklı ilinde 84 proje ile uygulanmıştır.

Tablo 1: İllere Göre Proje Sayıları

Harita üzerinden proje gerçekleştirilen illerin bölgesel dağılımına bakıldığında; Akdeniz Bölgesi 5, Doğu Anadolu Bölgesi 3, Ege Bölgesi 3, Karadeniz Bölgesi 7, İç Anadolu Bölgesi 4, Marmara Bölgesi 6, Güneydoğu Anadolu Bölgesi 4 ilde projelere ev sahipliği yapmıştır.

Şekil 3: Türkiye Haritasında Dağılım

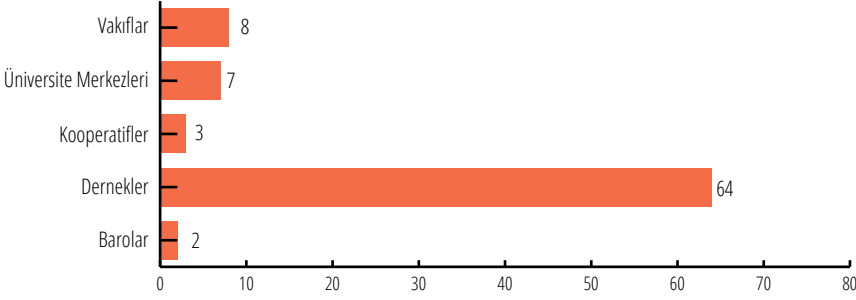

Pek çok benzer projede görüldüğü gibi Mikro-Fon Programı'nda da projelerin yoğunlaştığı noktalar Türkiye'nin metropol illeri olmuştur. Uygulanan 84 projenin 35'i İstanbul – Ankara – İzmir şehirlerinde gerçekleştirilmiştir. Nüfus yoğunluğuna bağlı olarak var olan imkanlar, çeşitlilik ve paralelinde gelişen sivil toplum kapasitesi nedeniyle bu üç ilin öne çıkmış olması şaşırtıcı değildir. Bu durumun yanında tek olmakla beraber görece nüfus ve sivil toplumun yaygınlığı daha düşük olan illerde de program aracılığıyla çalışmalar yapılmış olması ileriye dönük sevindiricidir ve alanın gelişime açık olduğuna işaret etmektedir.

Program içerisinde yer alan çalışmalar incelendiğinde coğrafi dağılımın yanı sıra birlikte çalışılan ve faaliyet yürütülen çocukların sayısı da programın büyüklüğünü ortaya koyar niteliktedir. Program aracılığıyla proje gerçekleştiren 84 kuruluş toplamda 3270 kız ve 3614 oğlan çocuğu ile birlikte çalışma imkânı bulmuştur.

Programa başvuru kriterinde bulunan tüzel kişilik olma şartı nedeniyle inisiyatifler, girişimler ve öğrenci kulüpleri vb. oluşumlar potansiyel başvuru statüsünde yer alamamıştır ancak bu duruma rağmen başvuru sürecinde ve sonrasında uygulayıcılar arasında farklı yapıların yer aldığı görülmüştür.

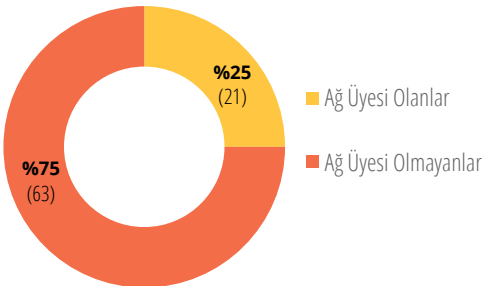
Tablo 2: Tüzel Kimliklere Göre Uygulayıcılar

Proje uygulayıcıları arasında dernek statüsünde olan organizasyonların öne çıktığı görülmektedir. Türkiye’de mevcut bulunan yasalara bakıldığında vakıflara göre dernek kurmanın daha az prosedür içermesi ve çalışma boyutu ile birlikte dernek altında örgütlenmenin kooperatiflere göre de bilinirliğinin daha fazla olması nedeniyle mevcut rakamlara paralel bu sonuç şaşırtıcı değildir. Bu tabloda dikkat çeken nokta ise projeleri ile program içerisinde yer alan üniversite merkezleridir. Yıllardır tartışılan ve çabalanan akademi ile sivil toplumun iş birliği için yukarıdaki tablo olumlu bir veri göstermektedir. Çocuk alanında, akademik bilgi üreten kurumların alanda faaliyet göstermesi hem sivil toplum için hem de çocuk alanı için sevindirici bir durum olarak dikkat çekmektedir. Tüm program içerisinde olumlu sonuçlardan biri olarak bu durum gösterilebilir niteliktedir.

Proje başvuru sürecinde kuruluşların, Çocuğa Karşı Şiddeti Önlemek için Ortaklı Ağı üyesi olma durumlarına göre iki ayrı kategoride değerlendirildiği, bu durumun herhangi bir öncelik yaratmadığı ancak azami bütçe konusunda farklı limitlere sahip olunacağından yukarıdaki bölümlerde söz edilmişti. Bu koşulun ağ üyesi olmayan kuruluşlar için sınırlandırıcı olmadığı, aksine sınırlı bütçe ile daha çok kuruluşun programa dahil olabilmesinin önünün açıldığı, başvuru ve proje uygulayıcılarının sayısına bakıldığında görülmektedir.

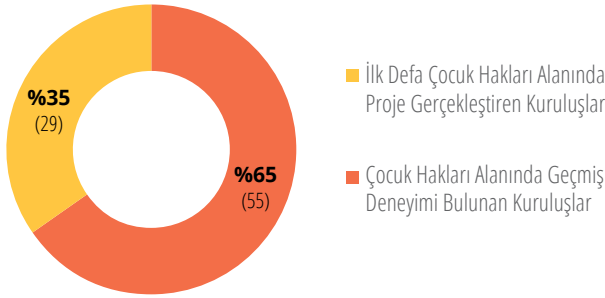
Tablo 3: Uygulayıcıların Ağ Üyelik Durumları

Ortaklık Ağ’ına üyelik durumu herhangi bir sınırlama yaratmadığı gibi derneklerin çalışma alanları ve çocuk hakları alanındaki geçmiş deneyimleri de belirleyici bir kistas olarak değerlendirilmemiştir. Çocuk hakları alanı dışında farklı alanlarda çalışma gösteren kuruluşlar da program içerisine dahil olabilmiş ve

desteklenmiştir. Bu durum aracılığıyla çocuk hakları alanında çalışan derneklerin artırılmasıyla alanın genişlemesi hedeflenmiştir. Bir başka boyutu ile bakıldığında ise farklı alanlarda faaliyet gösteren kuruluşların Mikro-Fon Programı aracılığıyla çocuk haklarını kendi çalışma alanları içerisine dahil etmeleri, bu çalışmadan sonra kendi bünyelerinde yapacakları çalışmalarda çocuklar ve çocuk hakları açısından konuları ele alabilmeleri için alanı ve konuyu kendi içlerinde ana akımlaştırmalarına destek sağlanmıştır. Program içerisinde bu dağılıma nicel olarak bakmak için kuruluşların daha önce çocuk hakları ve çocuklarla çalışma gösterip göstermedikleri ile ilgili yazılı beyanları baz alınarak inceleme yapılmıştır. Elde edilen bilgilere göre 29 kuruluş Mikro-Fon Programı aracılığıyla ilk kez çocuklarla ve çocuk hakları alanında faaliyet göstermiştir.

Tablo 4: Çocuk Hakları Alanında Daha Önce Çalışma Göstermiş Kuruluşlar

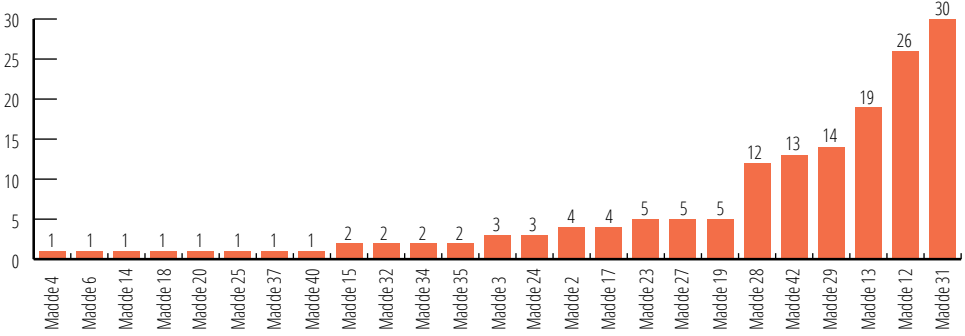

Daha önce çocuk hakları alanında faaliyet göstermemiş olan 29 kuruluş içerisinde; engelli hakları, gençlik, mesleki dayanışma, göç, halk sağlığı ve kültür-sanat üzerine çalışma gösteren kuruluşların yanında çocuk hakları alanında çalışmak için kurulmuş ancak henüz faaliyet göstermemiş ve Mikro-Fon Programı

aracılığıyla ilk faaliyetini gerçekleştirmiş olan üç dernek de yer almaktadır. Farklı alanları çocuk hakları konusunda desteklemenin yanında yeni kurulmuş derneklere sağlanan destek ile bu kuruluşların kuruluş aşamalarındaki kurumsal gelişimlerine destek sağlanmıştır. Sağlanan desteğin sadece maddi olmaması teknik ve niteliksel anlamda UÇM'nin biriktirmiş olduğu tecrübe paylaşımının olumlu etkileri kuruluşlardan gelen geri bildirimlerle de teyit edilmiştir.

Farklı alanlardan kuruluşların program içerisinde yer alıyor olmasının projelerin içeriklerinin ve çalışma konularının çeşitliliğine yansıdığı görülmüştür. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda 20 Kasım 1989 tarihiyle onaylanan 54 maddelik Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin maddelerinden pek çoğu Mikro-Fon yararlanıcısı kuruluşların projelerinde birlikte ya da ayrı ayrı ele alınarak çalışılmıştır. Fon yararlanıcılarının projeleri incelendiğinde odaklanılan maddeler ile ilgili aşağıdaki tablo ortaya çıkmıştır;

Tablo 5: Projelerde Çalışılan Çocuk Haklarına Dair Sözleşme Maddeleri

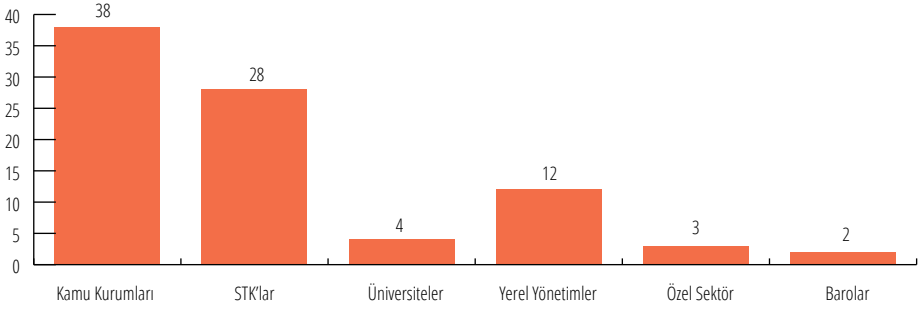

Tabloya bakıldığında program içerisinde yer alan projelerde tek bir maddeye ilişkin çalışma yürütülebildiği gibi proje kurgusu ve faaliyetleri ile bağlantılı olarak birden çok maddenin de ele alındığı projeler bulunmaktadır. Uygulanan projeler içerisinde 55 proje, bir veya daha fazla maddeyi kapsamına alarak faaliyet göstermiştir. Bu bütünsel yaklaşım çoğu durumda bir gereklilik olarak ortaya çıkmıştır. Çocuk hakları üzerinden yaşanan yoğun ihlaller nedeniyle kuruluşlar, faaliyetlerinde ilgili diğer hak konularına ve maddelerine kayıtsız kalamayıp daha geniş kapsamda projeler yürütmeye yönelmişlerdir. Burada maddi ve teknik imkânların müsaade ettiği ölçüde çalışılabildiği unutulmamalıdır. Bu durumun görülmesi ve kuruluşların da bu durumun farkında olarak yaptığı geri bildirimler Mikro-Fon Programı ya da benzer çalışmaların önemine ve gerekliliğine açıkça işaret etmektedir. Yaygın bir biçimde yerelde yapılan faaliyetler bütününün, bu durum için, makro politikalar kadar önemli ve etkili olduğunun kabul edilmesi gerekmektedir. Çalışmalarda ele alınan sözleşme maddeleri ve yoğunlukları incelendiğinde, sivil toplum kuruluşlarının öncelikli gördüğü sorunların neler olduğunu görmek mümkündür. Bunun yanı sıra birçok projenin çocuklarla birlikte tasarlandığı bilgisi üzerinden değerlendirildiğinde çocukların kendi hakları ile ilgili olarak önceliklendirdikleri konuların tespitinin de yapılabilmesi mümkün olmaktadır.

Program kapsamında yer alan kuruluşlar, çalışmalarında çeşitli kurum ve kuruluşlarla ortaklık gerçekleştirmiştir. Yerelde faaliyet göstermenin sunduğu imkânlar dahilinde bu ortaklıklar desteklenmiş ve süreç öncesinde gerçekleştirilen toplantılarda teşvik edilmiştir. Sivil toplumun temelinde yatan unsurlardan olan dayanışma ve iş birliğinin bu tarz ortaklıklarla pekiştirilmesi önemsenmiştir. Yapılan çalışmaların sürekliliği ve kalıcılığının sağlayıcısı olarak görülmesi gereken yerelde paydaşlık ilişkileri, ele alınan konuya daha kapsamlı bir çözüm üretmeye de destek

sağlamaktadır. Program içerisinde yer alan 84 kuruluştan 50'si bir ya da daha fazla kurum veya kuruluşla çalışmalarında ortaklık kurmuştur. Bu sayı tüm uygulayıcıların %60'ına denk gelmektedir. Paydaş ilişkisi kuran 50 Mikro-Fon Programı yararlanıcısı ise 25 (25/34) farklı şehre dağılmaktadır. Projelerinde bir ya da daha fazla paydaş bulunan kuruluşlar incelendiğinde proje uygulayıcılarının toplamda 87 farklı kurum ya da kuruluşla çalışma yürüttükleri görülmektedir. Bu sayının işaret ettiği üzere Mikro-Fon Programı, doğrudan yararlanıcılarının yanı sıra benzer büyüklükte ikinci bir gruba da ulaşmış ve ana yararlanıcıları aracılığıyla bu gruba da etki etmiştir. Paydaş ilişkisi kurulan kurumlara ilişkin bilgiler aşağıda paylaşılmıştır:

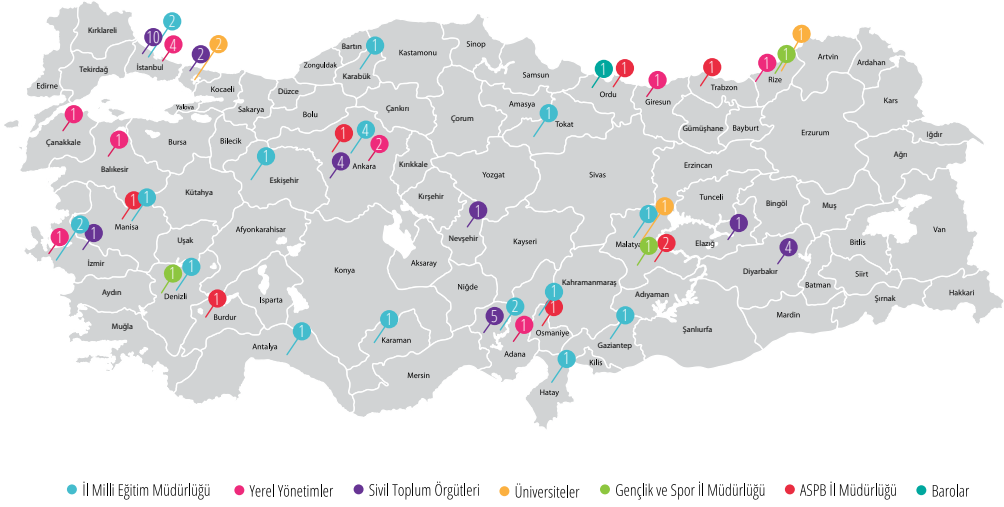
Tablo 6: Paydaş Olan Kurum/Kuruluş Dağılımı

Çalışmaların yerel düzeyde gerçekleştirilmeleri kamu kurumlarının taşra teşkilatlanmaları ve yerel yönetimlerle yoğun bir biçimde paydaşlık kurulmasına olanak sağlamıştır. Kamu kurumu olarak ele alınan kategorinin içerisinde yoğunlukla İl Millî Eğitim Müdürlükleri, Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri, diğer bakanlıkların taşra teşkilatları ve hastaneler yer almaktadır. Ayrıca program içerisinde toplamda 12 yerel yönetimle iş birliği kurulmuştur.

Tablo 2'de belirtilen program yararlanıcısı 7 üniversite merkezi ile Tablo 6'da paydaş olarak yer alan 4 üniversite birlikte ele alındığında, sözü edilen sivil toplum- akademi ortaklığının bu programda iyi düzeyde hayata geçirilebildiği görülmektedir. Paydaş olarak yer alan üniversiteler çeşitli birim ve/veya bölümleri ile proje uygulayıcılarıyla ortaklık gerçekleştirmişlerdir.

Şekil 4: Paydaş Haritası

Yukarıda bulunan haritada paydaşların dağılımı gösterilmiştir. Şekil incelendiğinde proje yoğunluğunun olduğu illerde paralel olarak paydaş yoğunluğunun da arttığı görülmektedir. Bu durumun bir nedeni olarak bu illerde kamu kuruluşları içerisinde sivil toplumla çalışma pratiğinin gelişmiş olması gösterilebilir.

Yerelde kurulan kurumsal ortaklıklarla sağlanan kapasite gelişiminin yanı sıra kuruluşların program kapsamında gerçekleştirdikleri projeleri ile kuruluşlarına yeni gönüllüler de dahil ettikleri görülmüştür. Proje uygulama süreçleri sonrasında kuruluşlarla yapılan anket çalışmasından elde edilen verilere göre program içerisinde yer alan kuruluşların %65'i Mikro-Fon Programı desteği ile gerçekleştirdikleri çalışmalarını aracılığıyla bünyelerine yeni gönüllüler katmışlardır.

Program bütününde vurgulanan ve odaklanılan katılım hakkı tüm süreçlerde anlamlı katılım şeklinde ifade edilmiştir. Bu program kapsamında anlamlı katılım üç düzeyde ele alınmıştır: Çocuklara danışma, çocuklarla iş birliği ve çocuk liderliği.

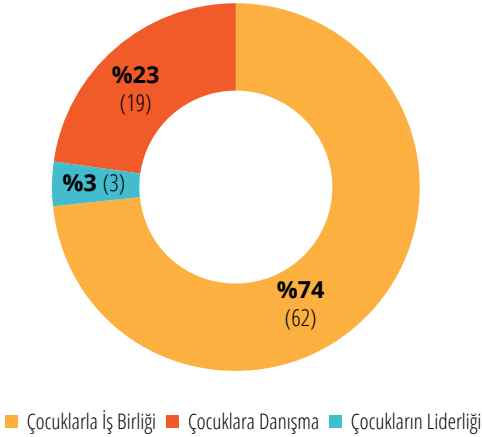
Çocuklarla İş Birliği

Çocuklara Danışma

Çocuk Liderliği

Bu değerlendirme yine kuruluşların sunmuş olduğu başvuru ve raporlar üzerinden yapılmıştır. Yapılan analize göre program kapsamında kuruluşların üç kategoriye dağılımı şu şekildedir;

Tablo 7: Katılım Türlerine Göre Dağılım

Ortaya çıkan dağılıma göre Mikro-Fon Programı içerisinde yer alan çalışmalarda katılımın, ağırlıklı olarak çocuklarla iş birliği düzeyinde gerçekleştiği görülmektedir. Çocukların liderliğinde gerçekleşen çalışmalar ise oldukça sınırlı bir sayıda kalarak sadece üç çalışmada bu kategoride yer almıştır. Bu duruma sebep olarak pek çok faktör sıralanabilir. Öncelikle çocuğun katılım hakkı konusunun Türkiye’de yeni gündeme gelen bir alan olduğu, geçmiş dönemlerde bu alanda yapılan çalışmaların azlığından kolayca anlaşılabilir. Başarılı ve alan geliştirici örnekler her ne kadar olsa da yanda ortaya çıkan tabloya benzer bir oranda kalmış oldukları görülmüştür.

Çocuk katılımının gerçekleştiği çalışmaların geriye dönük incelemesinde ortaya çıkan bir diğer durum ise çoğunda var olan katılım türlerinin sembolikten öteye geçememiş olmasıdır. Ortaya çıkan bu durumu olumsuz olarak değerlendirmek ya da anlamlı katılım türleri içerisinde bir hiyerarşi gözetmek nispeten yanlıştır. Bu bakış açısı yerine bu alanın geliştirilebileceğini görmek ve var olan yaygın türdeki etkiyi arttırmak hem alanı hem çocuk haklarını geliştirmeye yönelik olumlu bir tutum olacaktır. Çocuk liderliği kavramı ile anlaşılmalı ve hakkında var olan bilgi ve tecrübe ile arttırmaya yönelik çalışmaların yapılması gerekliliğini anlayabilmek yukarıdaki tablodan çıkartılabilecek en net sonuç olacaktır. Bu durumun temel gerekliliği ise çocukları bir birey olarak görmek ve karar alma, sorumluluk alma gibi alanları kendilerine açmak gerektiğidir.

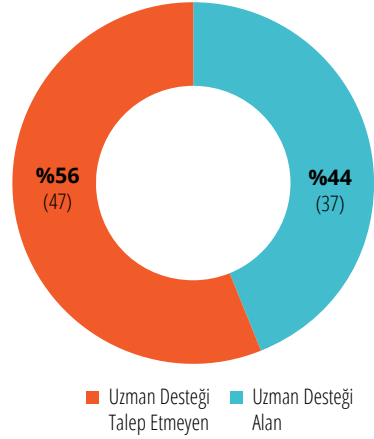
Programda UÇM tarafından önceliklendirilen konulardan bir tanesi de çocuklarla yürütülecek çalışmaların bu alanda bilgi, deneyim ve uzmanlığı olan kişilerce yürütülmesi olmuştur. Bu bağlamda başvuruculara çalışmak istedikleri uzmanlarla ilgili destek sağlanmıştır. Tüm çalışmalar incelendiğinde çocuk hakları alanında uzmanların bu çalışmalarda yer alması, programın bu bağlamdaki hedefine ulaşmasının yanı sıra farklı türde faydalar da sağlamıştır. Örneğin, uzmanla çalışmaya önem ve öncelik verilmesi ve kuruluşların bu yönde desteklenmesi, daha önce bir profesyonelle çalışma şansı elde edememiş birçok kuruma olanak

sağlamıştır. Bunun yanı sıra metropollerde hizmet sağlayan uzmanların bu program kapsamında Doğu, Güneydoğu ve Karadeniz bölgelerindeki çalışmalara katkı sunduğu da görülmüştür.

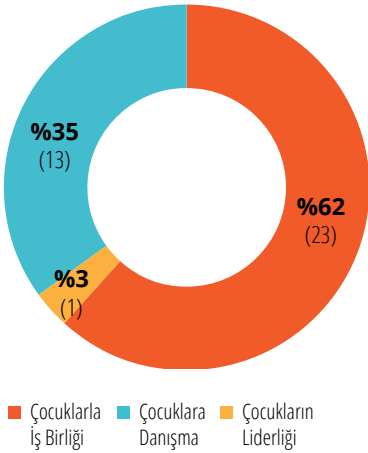
Çalışmanın gerçekleştiği il dışından uzman desteği talep edilen iller; Denizli (2), Diyarbakır (2), Çanakkale (1), Elâzığ (1), İzmir (1), Ordu (1), Rize (1), Sakarya (1), Tokat (1), ve Trabzon (1) olmak üzere 10 ilden toplam 12 çalışmadır.

Uzman desteğine ihtiyaç duyulan çalışmaların ayrıca incelenmesi ile alanın ve kuruluşların ne gibi ihtiyaçlarının olduğu sorusuna kısmî bir cevap bulabilmek mümkündür. Uzman desteği bulunan çalışmalarda gerçekleşen katılım türleri tablo 9'da paylaşılmıştır.

Tablo 8: Projelerde Uzman Desteği Bulunması

Tablo 9: Uzman Desteği Bulunan Çalışmaların Katılım Türlerine Göre Dağılımı

Tablo 7 ile paralellik göstermesi tahmin edilebilir olan bu sonuç doğrultusunda iki tablodaki sayılar ve oranlar birlikte ele alındığında "çocukların liderliği" projeleri dikkat çekmektedir. Çocukların liderliğinde gerçekleştirilen projelerin sayısının tüm projeler içerisinde oldukça düşük olması, var olan projeler içerisinde de uzman desteğine ihtiyaç duyuluyor olması bu konu ile alakalı kuruluşların yeterli ölçüde bilgi ve deneyim sahibi olmaması durumunu teyit etmektedir. 84 proje içerisinde sadece 3 projenin çocukların liderliği türünde olması ve bu 3 projeden 1'inde de uzman desteği ihtiyacı bulunması bu başlıkla alakalı daha fazla çalışma yürütülmesine ve geliştirilmesine ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir.

Faaliyetleri içerisinde uzman desteği bulunmayan projelerde kuruluşların kendi uzmanlık alanlarında projeler gerçekleştirdiği ya da öncesinde çalışacakları konularla ilgili eğitimler aldıkları ya da ortaklıklar kurdukları görülmüştür. Mikro-Fon Programı kapsamında yer alan tüm projelerde yoğun özveri ve çabanın olduğu çalışma sonucunda ortaya çıkan ürünlerden ve gelen geri bildirimlerden görülmektedir.

Program içerisinde uzmanlık desteği sağlanan bir diğer konu da dil bariyerinin kaldırılmasıdır. Projeler öncesinde hazırlanan çocuklar ve yetişkinler için onam formlarının Türkçe örneği bulunduğu gibi Arapça ve Farsça dillerinde örnekleri bulunmaktadır. Türkiye’de önemli gündem maddeleri arasında bulunan göç ve sığınmacı konuları göz önünde bulundurularak hazırlık yapılan bu durum projeler içerisinde de karşılık bulmuştur. Program içerisinde 7 proje, sığınmacı ve mülteci çocukların katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu 7 projenin 5’inde tercüman desteği sağlanmıştır. Kuruluşlardan gelen final raporları incelendiğinde bu 5 projede de yer alan çocukların genelde tercüme desteğine ihtiyaç duymadığı çocukların okul gibi sosyal ortamlarda Türkçeyi yeterli seviyede öğrendikleri belirtilmiştir. Proje uygulayıcısı kuruluşların tercüman desteğinden daha çok aileler ile yapılan faaliyetlerde ya da detaylı bilgilendirmelerde faydalandıkları görülmüştür. Program kapsamında bu tarz çok yönlü ve içerici faaliyetlerin olması oldukça önemlidir.

Projelerin detayları eşliğinde incelediğimiz Mikro-Fon Programı, çocuk hakları ve içerisinde çocuk katılımı konusunda planladığı hedeflerine ulaşmıştır. Ortaya çıkan çalışmaların doğrudan ve dolaylı etkileri ile amaç doğrultusunda başarılı bir süreç geçirildiği görülmektedir. Hem alanın geliştirilmesi hem de program kapsamında yer alan kuruluşların kurumsal gelişiminin sağlanması adına pek çok olumlu sonuç elde edilmiştir. Bu somut verilerin yanında, dolaylı ve uzun vadede sonuçları ile de nihai hedefe katkı sağlanmıştır. Program aracılığıyla ortaya çıkan sürdürülebilir ve kalıcı durumlarla yapılan çalışmaların etkisinin çarpan etkisiyle artacağı ve çocuk hakları alanında önemli bir aşama kaydedileceği elde ki bilgiler doğrultusunda tutarlı bir sonuç olarak kabul edilmektedir. Mikro-Fon Programı aracılığıyla çocukların katılım hakkı ve Türkiye sivil toplumuna önemli katkı sunulmuştur.

Bölüm 4.

Mikro-Fon'dan Örnekler

Çiğdem Çocuk Meclisi

Kuruluş

Çiğdem Eğitim, Çevre ve Dayanışma Derneği

Proje Amacı

Çiğdem Mahallesi'nde yaşayan 10-13 yaş arası çocuklara demokrasi bilinci kazandırarak, mahalle yönetimine katılımlarını sağlamak ve sorun çözme becerilerini arttırmak.

Proje Hedefleri

- Çocukların, haklarını ve nasıl savunabileceklerini uzman desteği ile öğrenmeleri.
- Demokrasi kültürünün çocukluk döneminde kazandırılması ve deneyimleyerek kavratılması.
- Mahallede gerçekleştirilen etkinliklerde ve yapılması planlan faaliyetlerde çocukların söz sahibi olmalarını sağlayacak bir çocuk meclisi kurulması.

Proje Özeti

Çiğdem Mahalle'sinde çocukların kuracağı bir meclis ile mahalle içerisinde gerçekleştirilecek faaliyetlere ve getirilecek hizmetlere çocukların fikirleri ile beraber çocukların kendi ihtiyaçlarından doğan taleplerinin doğrudan iletebilecekleri bir organizasyon oluşturulması için çalışılmıştır. Süreç boyunca çocukların demokrasi, birlikte yaşam ve ekip çalışması kavramlarını deneyimleyerek öğrenmeleri hedeflenmiş ve desteklenmiştir. Yaygın katılım gerçekleşmesi ile mahallede yaşayan tüm çocukların görüşlerini kapsayacak bir meclis olabilmesi için proje başlangıcında duyuru ve yaygınlaştırma faaliyetlerine önem verilmiştir. Hazırlanan afiş ve broşürler ile doğrudan ve ebeveynleri aracılığıyla çocuklara ulaşılmaya çalışılmıştır. Kurulan meclis içerisinde yer almak isteyen çocuklarla yapılan ilk çalışmalar atölye faaliyetleri şeklinde gerçekleştirilmiştir. Bu atölyeler ile gerçekleştirilecek olan proje hakkında detaylı bilgi verilmiş ve çocukların liderliğinde planlamalar yapılmıştır. Ekip çalışması ve demokrasi konulu atölyeler gerçekleştirilen çocuklara ihtiyaçları ve talep etmeleri durumunda yetişkin desteği sağlanmış bunun haricinde yetişkinler gözlemci rolünde kalmışlardır. Öncelikli olarak mahallede kendilerini ilgilendiren sorunların tespitini yapıp bu sorunlara kendi çözüm önerilerini geliştiren çocuklar muhtarlık, ilçe belediye ve büyükşehir belediyesine sunulması için destek almışlardır. Mahalle muhtarının desteğinin de bulunduğu projede, çocuklardan gelen önerilerle çocuk meclisi çalışması geliştirilerek devam ettirilecek ve mahallede kalıcı olması sağlanacaktır.

Okul Formanı Özgürce Kendin Tasarla

Kuruluş

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İnsan Hakları Uygulama ve Araştırma Merkezi

Proje Amacı

Çocuklar ile beceri geliştirerek çocukları seçme hakları hakkında bilinçlendirmek.

Proje Hedefleri

- Çocukları hayatlarını etkileyen konularda seçme haklarının olduğu konusunda bilinçlendirmek.
- Çocukların yaratıcılıklarını ve becerilerini geliştirmek.
- Çocukların tasarımlarının gösterileceği bir sergi düzenlemek.
- Çocukların tasarımlarından ortak kararla bir tasarım seçerek ürüne dönüştürmek.

Proje Özeti

Belirlenen bir okulda 5. Sınıf öğrencilerinden eşit sayıda kız ve oğlan çocuğunun gönüllü katılımı ile gerçekleştirilen projede akademisyenler gönüllü uzman desteği sağlamıştır. Atölyeler aracılığıyla ilerleyen projede ilk olarak gönüllü katılım sağlayan çocuklara proje hakkında detaylı bilgi verilmiş yapılacak olan çalışmalar hakkında önerileri alınarak faaliyetler düzenlenmiştir. Kendilerini gün içerisinde en uzun süre geçirdikleri okul ortamında görmek istedikleri ve rahat hissedecekleri bir forma tasarımları için birlikte çalışılan çocuklarla tasarım süreci öncesinde konu ile alakalı uzmanlar tarafından daha öncesinde belirlenmiş öğretici atölyeler düzenlenmiştir. Bu sayede tasarım aşamasında kendilerini daha özgür ve yetkin hissedecekleri düşünülmüştür. Bu zamana kadar kendi kullandıkları formlarda söz sahibi olmayan ve yetişkinlerin kararına uymak durumunda kalan çocukların bu proje ile kendilerini ilgilendiren bir konuda karar almaları ve bu karara yönelik faaliyete geçmeleri sağlanmıştır. Çocuklar tasarımlarını özgür biçimde çizmişler ve bu tasarımların tamamı proje sonunda bir sergi ile başka çocuklara, ailelere ve okul yöneticilerine sunulmuştur. Çocukların kendi hayatlarını ilgilendiren konular hakkında karar verebilmelerini destekleyen bu proje ile hem çocukların haklarının sağlanması gerçekleştirilmiş hem de beceri anlamında desteklenmişlerdir. Tasarımlar içerisinde öğrenciler tarafından belirlenen bir formanın okul yönetimi ve okul-aile birliğinin de ortak kararıyla bir sonraki dönemin okul üniforması olarak kullanılmasına karar verilmiştir.

“Z” Kuşığı Dernekte

Kuruluş

Yaratıcı Şahane İnovasyon Derneği

Proje Amacı

Dernek içi çocuk katılımını arttırarak Z kuşağını kapsayıcı dijital bir sivil toplum kuruluşu olmak.

Proje Hedefleri

- Çocuk danışma kurulu kurmak.
- Çocuklarla, dernek kapasitesini ve birlikte çalışma kabiliyetlerini geliştirecek 6 atölye gerçekleştirmek.
- Dijital katılım ve yönetim sistemi kurmak.

Proje Özeti

Dernek yönetiminin 2019-2020 yılı faaliyet planı içerisinde yer alan çocuk katılımını arttırmak amacıyla hareket eden projede 12-17 yaş arası 14 çocukla birlikte çalışma gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda “Z” kuşağı olarak adlandırılan 2000 yılı ve sonrasında doğanların dernek faaliyetlerine katılması, faaliyetlerin birlikte planlanması ve genel olarak dernek kararlarında etkin olabilmeleri için metotların geliştirilmesi üzerine çalışılmıştır. Proje içerisinde Z Kuşağı Akademisi olarak adlandırılan atölyelerle çocukların bilgilerinin arttırılması, ileriki çalışmalarda ihtiyaç duyacakları konulara hâkim olmaları sağlanmıştır. Bu çalışma sonrasında atölye katılımcıları ile dernek içerisinde bir çocuk danışma kurulu oluşturulmuş ve yapılması planlanan etkinliklerle beraber gerekli kararlar bu kurul ile birlikte alınmıştır. Oluşturulan kurul derneğin amaçları doğrultusunda ihtiyaçları saptamada da çalışma göstermiştir. Belirli konularda faaliyete geçen bir danışma kurulu olmaktan ziyade kendi gündemlerini yaratabilen bir çocuk kurulu özelliği taşıyan yapı diğer oluşumlarla da aktif ilişki içerisinde bulunmaktadır. Kent Konseyi Çocuk Meclisi’nde de temsil edilen kurul, diğer çocuk grupları ile de iletişim halinde olarak hem kendi çalışmalarını yaygınlaştırma hem de diğer yapılardan bilgi edinme imkânı bulmuştur. Z kuşağının ihtiyaçları doğrultusunda dijitalleşmeye büyük önem atfedilmiş ve bu dijitalleşmede yine Z kuşağının dahil olması ve birlikte planlanması ile dernek içinde gerçekleştirilmesi için yine birlikte faaliyet gösterilmiştir.

Söz Küçüğün Oyun Herkesin

Kuruluş

İstanbul Bilgi Üniversitesi Çocuk Çalışmaları Birimi

Proje Amacı

“Söz Küçüğün” kutu oyunu materyallerini kullanarak çocukların katılımı ile çocuk hakları üzerine yeni oyunlar ve etkinlikler geliştirip yaygınlaştırmak.

Proje Hedefleri

- 10 yeni oyun ve etkinlik geliştirmek.
- Geliştirilecek oyun ve etkinlikler için çocuklardan ve eğitimcilerden öneriler toplamak.
- Çocuk Danışma Kurulu oluşturmak ve danışma sürecini yürütmek.
- Oyun ve etkinlikleri kitapçık haline getirip yaygınlaştırmak.

Proje Özeti

Söz Küçüğün kutu oyunu daha önce 2009 yılında tasarlanmış ve farklı kuruluşların çocuk çalışmalarında pek çok defa kullanılmış yaygın bir uygulamadır. Gelen geri bildirimlerle devamlı olarak düzenlenen ve geliştirilen oyun, sınıf ve diğer eğitim ortamlarında da rahatça uygulanabilir olması için yeni oyun ve etkinlikler ile geliştirilmek istenmektedir. Bu süreçte 9-10 ve 11-14 yaş gruplarından oluşan 36 çocukla oluşturulan iki çocuk danışma kurulu ile çalışılmıştır. Çocuk danışma kurulları ile ilk buluşmada proje, detaylarıyla aktarılmıştır. Çocuklardan oyunların mevcut haline ilişkin değerlendirmeleri alınmış ve akabinde amaç doğrultusunda geliştirebilmesi için önerileri alınmıştır. Çocukların sağladığı danışmanlık aracılığıyla elde edilen bildirimler derlenerek, eğitimciler ve uygulayıcılarla da bir araya gelinmiştir. Mevcut geri bildirimlere dayanarak yapılacak geliştirmeler ve yenilikler tasarlanmış, takvimlenerek iş planı hazırlanmıştır. Yaklaşık 2 aylık bir süre boyunca yapılan geliştirmelerin sonucunda ortaya çıkarılan yeni oyunlar ve etkinlikler çocuk danışma kurulunun değerlendirilmesine sunulmuştur. İki danışma kuruluyla da ortak bir toplantıyla bir araya gelinen etkinlikte oyunların nihai hali kararlaştırılmış (isimleri, içeriğin son hali vb.), hazırlanan yeni oyunların nasıl kitapçıklaştırılacağı üzerine birlikte tartışılmıştır. Buradan çıkan kararlarla kitapçıkların basım aşamasına geçilmiştir. Son hali verilen kitapçıkların basılı birer örneği yine çocuklarla paylaşılarak varsa geri bildirimlerini iletmeleri istenmiştir. Yapılan düzenlemeler ile yeni oyun ve etkinlikleri içeren kitapçıklar yaygınlaştırılmaya hazır duruma gelmiş ve internet ortamında da paylaşılmaya başlanmıştır. Tüm süreçler içerisinde çocukların danışmanlığına ve görüşlerine dayandırılan proje hedeflerini tamamlayarak sonlandırılmıştır.

Çocukların Kenti

Kuruluş

Tarlabaşı Toplumunu Destekleme Derneği

Proje Amacı

Kentsel planlamada çocuk katılımını sağlamak ve farkındalık yaratmak.

Proje Hedefleri

- Çok boyutlu dezavantajlı durumda bulunan çocukların kent yaşamında söz hakları olduğunu gündemleştirmek.
- Çocukların kendilerini ifade edebilmelerini farklı araçlarla destekleyerek güçlendirmek.
- Çocukların şehir yaşantısı ile kurdukları bağı görünür kılmak.

Proje Özeti

Çocuklarla, çocuk ve insan hakları ekseninde barınma, sağlıklı bir çevrede büyüme ve gelişme ve kent olanaklarına erişim haklarını konuşup kentin nasıl çocuk dostu bir hale getirilebileceği üzerine tartışılan bir atölye ile başlayan projede, 8-12 yaş arası 12 çocuk yer almıştır. Çocukların kent yaşamına katılım türleri ve bu süreçte hakları ile olan ilişkisini ortaya koymaya çalışan projede çocukların nasıl bir kent istedikleri, yaşadıkları çevrede nelere ihtiyaç duydukları ve bu ihtiyaçlarının nelerden kaynaklandığı, hangi haklarına işaret ettiği üzerinden çocuklarla hakları üzerinden bilgilendirmeler yapılmıştır. Bu atölye faaliyetinin ardından gerekli izinler ve önlemler alınarak çocuklarla sokağa çıkılarak fotoğrafçılık çalışması yapılmıştır. Gözetmenler eşliğinde yapılan faaliyetlerle çocuklar kendi bakış açılarıyla şehri fotoğraflamış ve sonrasında tüm çocukların çektiği fotoğraflar sergilenmiş, yorumlanmıştır. Şehir yaşamından kendi yakın çevrelerine de değinilen projede bir sonraki faaliyetin teması "yaşadığınız yeri siz tasarlasaydınız" olmuştur. Çocuklar kendi mahallelerinin nasıl olmasını istediklerine dair yorumlarını ve düşüncelerini paylaşmış, kolaylaştırıcılar eşliğinde daha önce çektikleri fotoğraflarla ve çeşitli malzemeler ile mahallelerini yeniden tasarlamışlardır. Burada ortaya çıkan çalışmalar da kayıt altına alınmıştır. Elde edilen tüm ürünlerle oluşturulan bir kitapçıkla çocukların ürünleri korunmuş ve şehir yaşamına bakışları, beklentileri bu kitapçıkla somut hale getirilmiştir. Kendi mahallelerinden böyle bir çalışmaya katılan çocuklarla bir kapanış etkinliği aracılığıyla kutlama yapılmış çocukların değerlendirmeleri ve önerileri alınarak proje sonlandırılmıştır.

Serebral Palsili Çocukların Yapabilirlikleri Odaklı İletişim Materyallerinin Çocuk Katılımı ile Kurgulanması

Kuruluş

Serebral Palsili Çocuklar Derneği – SERÇEV

Proje Amacı

SERÇEV tarafından geliştirilen farkındalık odaklı materyallerin çocuk katılımı ile kurgulanması

Proje Hedefleri

- Serebral Palsili çocukların kolaylaştırıcı ve materyal desteği ile çalışma ve ifade becerilerinin güçlendirilmesi.
- Serebral Palsili çocukların sosyal uyum beklentilerini ifade etmeleri.
- Serebral Palsili çocukların ifade becerilerini destekleyerek, SERÇEV bünyesinde tekrar edilebilir çalışmalara yönelik atölye materyallerinin tasarımı.

Proje Özeti

Bu proje sosyal içerme konusuna odaklı bir proje olarak tasarlanmıştır. SERÇEV, gerçekleştirilecek iletişim ve farkındalık çalışmalarının içerik ve toplumsal mesajlarının belirlenmesinde çocuklarla birlikte çalışmıştır. Projede, çocukların toplumsal katılımında ihtiyaç duyacakları etmenler konusunda desteklenmeleri de hedeflenmiştir. 14-18 yaş arasında 14 çocukla birlikte yürütülen projede çocukların aileleri de dolaylı olarak projede yer almışlardır. Serebral Palsili çocukların yanında çalışmalara gönüllü katılım sağlayan Serebral Palsili olmayan genç kolaylaştırıcılar da yer almıştır. Bu unsur sosyal içerme ve gönüllülük faaliyetleri açısından önem taşımaktadır. Çocukların kendilerini ifade edebilecekleri ve toplumda farkındalık yaratmalarına yarayacak yeni araç ve yöntemlerin geliştirildiği atölyelerde çocukların aktif katılım sağlayabilmelerine özen gösterilmiştir. Atölyelerde kurgusal tasarım, röportajlarla gazete oluşturma, role play çalışmaları yapılmıştır. Yapılan uygulamalar, çocuklardan gelen geri bildirimler ile sonraki çalışmalarda kullanılması için revize edilerek kayıt altına alınmıştır. Yapılan atölyelerin uygulama şekilleri, atölye sonucu ortaya çıkan ürünler uzman desteği ile analiz edilerek derlenmiş ve kayıt altına alınmıştır. Oluşturulan ürün bu alanda yapılabilecek çalışmalar için bir kılavuz değeri taşımaktadır. Kılavuz dijital ortamda yaygınlaştırılarak ilgililere ve alanda bulunan partnerlere ulaştırılmıştır.

Çocuklarla Felsefe Atölyesi

Kuruluş

Önce Çocuklar Derneği

Proje Amacı

Dernek kapasitesini geliştirmek ve çocukların haklarını tartıştıkları atölyeler düzenlemek

Proje Hedefleri

- Çocuklarla felsefe atölyesi yürütücüleri eğitimi gerçekleştirmek.
- 9-14 yaş arası toplam 96 çocukla felsefe atölyeleri gerçekleştirmek.

Proje Özeti

Çocukların kendilerini ilgilendiren konularda fikirlerini belirtmeleri, katılım gösterme, sorgulama, görüş oluşturma ve düşüncelerini ifade etmeleri hakkında kendilerini güçlendirecekleri felsefe atölyeleri, kontrolsüz teknoloji ile çevresine karşı sosyal ilişkileri zayıflayan çocukların hayatlarında başka anlamlar aramalarına destek olmayı amaçlamıştır. Bu aşamada felsefenin sorgulama pratiklerini, çocukların gelişim düzeylerine uygun bir biçimde kullanabilmenin faydalı olacağı düşünülmüştür. Çocuklar için felsefe atölyeleri süresince çocuklar farklı düşünceler ve yargılarla tanışırken, akıl yürütme, kavramlaştırma, sorgulama becerileri gibi eleştirel düşünme becerilerini geliştiren faaliyetlerde bulunmuşlardır. Bir grup çalışması içerisinde aktif katılım göstererek yer alacak olan çocuklar farklı fikirlere saygı, birlikte düşünme gibi sosyal becerilerini de geliştirecek uygulamalarda bulunmuşlardır. Bu atölyeleri gerçekleştirecek atölye uygulayıcıları ile yapılan çalışmada da katılımcıların mevcut bilgileri ve pratiklerinin artırılması hedeflenmiştir. Atölye yürütücülerine yönelik yapılan eğitimin ardından çocuklarla yapılacak olan çalışmalara geçilmiştir. Uygulayıcıların izinler ile çocukların okullarında yaptıkları atölyeler kurumlar tarafından olumlu karşılanmış ve hem kurumlar hem de çocuklar tarafından tekrarlanması istenmiştir. Bu nedenle birden çok kez gerçekleştirilen atölyelerle toplamda 142 çocuğa ulaşılarak hedeflenenden fazla çocuğa, kendi talepleri ile ulaşılmıştır. Atölye faaliyetlerinin içerikleri çocuklardan öneriler alınarak hazırlanmıştır. Uygulayıcılar bu konularda kendi yöntemleri ile atölyeleri gerçekleştirmişlerdir. Atölye uygulamalarında çocukların bir hikâye örgüsü içinde tamamlayıcı olmaları istenmiş, kendi fikirleri ile bu hikâyelerin yönünü değiştirmeleri beklenmiştir. Bu hikâyeler işlenirken, toplumsal cinsiyet rolleri, akran zorbalığı, paylaşım, kültürel farklılık, engellilik ve çevreye duyarlı hikâyeler etrafında sorgulayarak ve görüş oluşturarak düşüncelerini ifade edecekleri atölyeler uygulanmıştır.

Oyun için Söz Gencin

Kuruluş

Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Uygulama ve Araştırma Merkezi

Proje Amacı

Okullarda çocukların sahip olduğu oyun hakkının yetişkinler tarafından fark edilmesi ve bunun için çocuklara söz hakkı verilerek demokrasi kültürünün güçlendirilmesi.

Proje Hedefleri

- Çocukların okullarındaki oyun alanlarının kendi ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi.
- Çocukların oyun oynama haklarına ilişkin farkındalık kazanmaları.
- Yetişkinlerin, çocukların oyun hakkı ile ilgili farkındalık kazanmaları.

Proje Özeti

Proje sosyo-kültürel imkânlar ve fiziki şartlar açısından yeterli seviyede olmayan bir eğitim kurumunda 11-13 yaş aralığında gerçekleştirilmiştir. İlk olarak tespit edilen bir okulla görüşme yapılarak proje ve amacı aktarılmış, okul içerisinde projenin uygulanabileceği bir alan tespit edilmiştir. Okul yöneticileri ile ortaklaşa bir kararla kullanılmayan bir sınıf bu alan için tahsis edilmiştir. Çocuklarla okullarında gerçekleştirilen faaliyette, çocukların oyun oynama hakları ile ilgili bilgilendirme yapılmış ve kendilerinden okullarındaki bu konu hakkındaki aksaklıklar ve olası düzenlemelere ilişkin yorumları ve önerilerinin toplanacağı bir odak grup görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmenin içeriği ve işleyişi öncesinde proje ekibi tarafından hazırlanmıştır. Çalışılan çocuk grupları içerisinde bir grubu Suriye kökenli çocuklar oluşturmuştur. Yapılan görüşmelerde elde edilen verilerin incelenmesi ve raporlaştırılmasının ardından, gönüllü katılımı dahil olan çocuklar çeşitli araç gereçlerle kendi okullarına yerleştirmek üzere oyuncaklar ve oyunlar tasarlamışlardır. Bu süreçte uzmanlar ve proje ekibi çocukların ihtiyaç duymaları halinde destek olmuş ve gerekli konularda bilgilendirmelerde bulunmuşlardır. Ürettikleri oyun ve oyuncaklarla birlikte çocuklar okullarında oluşturulacak sınıflar için de bir logo tasarlamışlardır. Hazırlanan oyuncaklar ve diğer materyallerin belirlenen sınıfa yerleştirilmesi ve kullanıma hazır hale gelmesi eğitim-öğretim döneminin sonlanmasına yakın bir zamana denk geldiği için çocukların bu alanı kullanabilecekleri süre oldukça sınırlı kalmıştır. Proje ekibinin, idarecilerle yaptığı görüşmeyle okulun kütüphanesi ve oluşturulan oyun odasının eğitime ara verilen süreç boyunca açık tutulmasına ve çocukların kullanımına bırakılmasına karar verilmiştir. Bu çalışma ile çocuklar kendi ihtiyaçlarını fark edip buna yönelik faaliyette bulunmuş ve konu yetişkinler ile idarecilerin gündemine sokulmuştur.

Kuruluş

Hayalperestler Derneği

Proje Amacı

Akran zorbalığını, çocukları bilinçlendirme yoluyla önlemeye çalışmak ve güvenli okul ortamının sağlanması için akran zorbalığına karşı çocukların görüşlerini almak

Proje Hedefleri

- Akran zorbalığının önlenmesi üzerine çocuklara eğitim gerçekleştirilmesi.
- Akran zorbalığına karşı farkındalık oluşturulması.
- Derneğin akran zorbalığına karşı yapılacak çalışmalar ve kurulacak stratejiler için çocuklardan destek ve danışmanlık alması

Proje Özeti

Belirlenen bir okulda 14-16 yaş grubu, 13 çocukla beraber çalışılan projede informal eğitim metotları kullanarak 3 günlük eğitim gerçekleştirilmiştir. Uzman desteği ile sürece hazırlanan proje ekibi, çocuklarla doğru ve şiddetsiz iletişim, çocuk çalışmalarının etik kuralları üzerine eğitim almıştır. Eğitim içeriği ve programı bu süreçte hazırlanmıştır. Çocuklarla gerçekleştirilen eğitimde, sürecin çocukların önerileri ile şekillenebileceği ve burada herkesin eşit şekilde yer aldığı özellikle belirtilmiş, proje hakkında detaylı bilgi verilmiştir. Çocuklarla, sahip oldukları haklar ve bu hakların neden var olduğu tartışılarak başlayan eğitimde kademeli olarak çocuklara hakları tanıtılmış ve bu hakları oluşturan kavramlar incelenerek çocuklara kapsamlı bilgi sağlanmıştır. Çocuklarla birlikte inşa edilen bilgi zemininin devamında akran zorbalığı ve şiddetin konuşulduğu eğitimde iki kavramın farkları, nasıl gerçekleştiği ve önlenmesi için neler yapılabileceği çocuklarla konuşulmuştur. Kendilerini ifade etmeleri ve öneri sunmaları uygun yöntem ve kolaylaştırıcılar aracılığıyla sağlanmıştır. Tüm tartışmaların ve çalışmaların toplamında çocuklarla birlikte okullarında farkındalık oluşturmak amacıyla afişler tasarlanmış ve çocukların onayıyla rehberlik bırakılmıştır. Çocuklara eğitim sonunda okullarında akran zorbalığını önlemek amacıyla kullanabilmeleri için 'Çocuk Hakları Sözleşmesi, Akran Zorbalığında Çocuklar Ne Yapabilir? Öğretmenler Ne Yapabilir?' broşürleri dağıtılmıştır. Eğitim faaliyetinin sona ermesinin ardından dernek yönetimi ve proje ekibi bir araya gelerek gönüllü uzman kolaylaştırıcılığı ile gelecek dönemlerdeki çocuk çalışmaları stratejilerini çocuklardan gelen geri bildirimler ışığında oluşturmaya çalışmıştır.

Çocuklar Mikrofon Sizde

Kuruluş

Soma Sağlık Sosyal ve Eğitim Vakfı

Proje Amacı

Çocuk katılımı ve liderliği ile derneğin çocuk hakları alanında kapasitesini geliştirmek.

Proje Hedefleri

- Çocukların kendi organize edeceği sosyal sorumluluk faaliyetleri gerçekleştirme
- Çocukların karşılaştıkları sorunlarla mücadele etme kapasitelerini geliştirmek.
- Kuşaklar arası iletişimi arttırmak.

Proje Özeti

Çocukların kendilerinin planladıkları ve yürüttükleri 5 farklı faaliyet içeren projede, yetişkinler çocukların talepleri doğrultusunda görev almış ve genellikle gerekli izin ya da prosedür işlemlerinde destek sağlamışlardır. Çalışmaların planlanması ve düzenlenmesinde henüz proje tasarım aşamasındayken çocuklar dâhil olmuş ve çalışma bitimine kadar da aktif sorumluluk almışlardır. Yapılan faaliyetlerde çocukların çeşitli bilgiler edinebilmelerine ve beceri kazanmalarına önem verilmiştir. Kendi yürüttükleri uygulamalarda, çalışmalarını akranlarına da tanıtarak çalışmanın etkisinin artması ve daha çok çocuğun bu çalışmalardan yararlanmasına gayret göstermişlerdir. Çalışmanın tasarlanma ve uygulama aşamasında yer alan çocuklar çalışmalarının izleme ve değerlendirme kısımlarında da aktif rol almışlardır. İlgili toplantılar ve değerlendirmelerde önemli katkılar sunmuşlardır. 11-18 yaş arası 450 çocuğa doğrudan ulaşan çalışma, dolaylı olarak ve yaygınlaştırma çalışmaları ile toplamda 1000 çocuğa ulaşmayı başarmıştır. Çocuk liderliği ile yürütülen çalışmada planlanan faaliyetler kamu yetkililerin de desteğini almış ve gerçekleştirildiği çevrede dikkat çekmeyi başarabilmiştir.

Bölüm 5.

Sonuçlar

Mikro-Fon programının veri ve detayları incelenerek ortaya çıkarılan sonuçlar, programa ilişkin kapsamlı bilgi sağlamaktadır. Elde edilen verilerin Türkiye geneline dağılmış, farklı türlerde kuruluşlardan geliyor olması nedeniyle çocuk hakları ve katılımına dair Türkiye geneli sonuçlara da işaret edebileceği düşünülmektedir.

Yerelliğin Etkisi

Programda çalışmaların yerel ölçekte gerçekleştirilmesi, iletişim, işleyiş ve ortaklıklarda hızlı ilerleme ve olumlu sonuçların ortaya çıkmasına önemli katkı sunmuştur. Yerelde fiziksel olarak yan yana gelmenin avantajı, kurumların var olan ilişkileri veya yeni geliştirdikleri ortaklıklar vasıtasıyla çocuklara daha kolay erişmelerini ve onları dahil etmelerini sağlayarak süreci kolaylaştırmıştır. Mahalle kuruluşlarının ya da il bazında faaliyetler gerçekleştiren görece daha küçük kuruluşların program içerisinde yer alıyor olmaları bu sonucun ortaya çıkışının bir başka nedeni olarak görülebilir. Programın adından da anlaşılacağı gibi mikro ölçekte gerçekleştirilen faaliyetler, buldukları yerel bölgelerde kısa vadede hızlı etki göstermeyi de başarmıştır. Bu durum ayrıca sivil toplum kuruluşlarının yoğunlukla kümelenildiği büyük şehirler haricinde küçük şehirlerde de çocuk hakları ve çocuk katılımı ile alakalı faaliyetlerin gerçekleşmesine ve yaygınlaşmasına katkı sağlamıştır.

Çocuk Katılımında Yöntemler

Karar alma ve yürütme süreçleri bakımından çocukların doğrudan dahil olduğu çalışmalarda kullanılan metot ve yöntemler incelendiğinde yoğun olarak yetişkin pratiklerinin ve uygulamalarının çocuklarla çalışmalara uyarlandığı görülmektedir. Meclis, komisyon vb. yapıların doğrudan çocuklarla uygulandığı faaliyetlere pek çok kez rastlanmıştır. Bu yöntemlerin yanı sıra çalışmalar içerisinde çocuklara bilgi ve beceri kazandırmaya yönelik eğitim ya da atölye faaliyetleri yer almıştır. Örgün öğretim içerisinde çocukların aldığı eğitimin, çalışmalarda yer alan sosyal konuları ve kültürel etkinlikleri asgari düzeyde barındırıyor oluşu, kuruluşlar tarafından bir ihtiyaç olarak görülerek böyle bir yöntem tercih edildiği görülmüştür.

Uygulama Türleri

Program içerisinde yürütülen çalışmalar; çocuklarla iş birliği, çocuklara danışma ve çocukların liderliği başlıkları altında sınıflandırılmıştır.

Uygulanan çalışmaların büyük çoğunluğunun çocuklarla iş birliği başlığı altında gerçekleştirildiği görülmektedir. Bu başlıkta yer alan çalışmalara bakıldığında bahsedilen iş birliği ve ortak çalışmanın pek çok kez dahil olma noktasında sınırlı kaldığı tespit edilmiştir. Projeler her ne kadar çocuklarla iş birliği içerisinde yürütülme amacıyla planlanmış olsa da uygulama yöntemi ve projenin işleyişini doğrudan ilgilendiren konularda yetişkinlerin tek yetkili olarak bulunmaları, bahsedilen anlamlı katılım türünün tam manasıyla gerçekleşmesine çoğu kez engel olmuştur.

Bir diğer başlık olan çocukların liderliği ile gerçekleştirilen çalışmaların sayısı ise genel içerisinde oldukça düşüktür. Bu konudaki pratik ve deneyim yetersizliği ile beraber ilgili yöntemlerin de yaygın olarak bilinmemesi durumu mevcut sonucun ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu başlık içerisinde var olan çalışmalarda öne çıkan temaların demokrasi ve eşitlik olduğu görülmüştür. Bu başlık altında yer alan çalışmalarda dikkat çeken bir diğer durum ise çalışmaların tasarlanması ve başvuru aşamalarında çocukların yer almasıdır. Ancak tekrar genele bakılacak olduğunda bu durumun münferit sayılabilecek sayıda kaldığı görülmektedir.

Çalışma Konuları

Program içerisinde kuruluşlar, BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin yoğunlukla 12. 13. ve 31. maddelerini ilgilendiren çalışmalar uygulamışlardır. Bu maddelerin çocukların ifade özgürlükleri, oyun hakkı, kültürel ve sanatsal yaşama katılımı ile ilgili oldukları görülmektedir. Bu bilgi, çocukların bu haklar açısından seslerinin duyulmasına olan ihtiyaca işaret ediyor olabilir. Kuruluşlar, çocukların yoğun olarak zaman geçirdikleri ortamlarda sözü edilen haklara kısıtlı erişime sahip oldukları ya da yetişkinler tarafından bu haklarının göz ardı edildiğinin tespiti ile uygun gördükleri yöntemler aracılığıyla yerellerinde uygulamalarda bulunmuşlardır.

Bölüm 6.

Öneriler

Mikro-Fon Programı'nın değerlendirilmesiyle ortaya çıkan veriler ve sonuçlar ışığında aşağıda bulunan öneriler hazırlanmıştır;

- Çalışmalar içerisinde yoğun olarak çalışılan Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 12. 13. ve 31. maddelerinin içerdiği ifade özgürlüğü, oyun hakkı, kültürel ve sanatsal yaşama katılım ile alakalı konuların, çocukların gün içinde uzun süre buldukları ev, okul veya başka alanlarda yeniden düşünülmesi ve bu alanların bu maddeler ışığında düzenlenmesi gerektiği görülmektedir. Bu konulardaki uygulamalarda yeniliklerle birlikte makro düzeyde düzenlemelere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu konuda sivil toplum kuruluşları olarak savunuculuk ve lobi faaliyetleri yapılmasının faydalı olacağı düşünülmüştür.
- Çocuk hakları evrenseldir ve her çocuk bu haklara doğuştan sahiptir. Çocuk hakları alanında yapılacak çalışmaların sadece büyük şehirlerde kümelenmesi değil yaygın bir biçimde gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Mikro-Fon Programı gibi programlar aracılığıyla yerelde ve taşrada bu alanın güçlendirilmesi için çalışmalar yapılmalı; mikro kapsamda faaliyetler arttırılmalıdır. İl bazında çalışma yürüten kuruluşlar ve mahalle derneklerinin sayılarının arttırılması ve kapasitelerinin güçlendirilmesi gerekli görülmektedir.
- Çocuk hakları alanında yaşanan yoğun ihlaller göz önünde bulundurulduğunda çözüm için bütüncül ve kapsamlı yaklaşımlar gerekmektedir. Bu biçimde gerçekleştirilecek çalışmaların, kalıcı ve sürdürülebilir olması elzemdir. Böylesi yoğun bir çalışma için ortaklıklara ve dayanışmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Bunun için çocuk hakları alanında bulunan ortaklık ağlarının desteklenerek güçlendirilmesi ve yeni ağların oluşturulması gerekmektedir. Konuya dair farklı yaklaşımları ve tecrübeleri olan kurum ve kuruluşların bir araya gelerek kolektif bir çalışma göstermeleri hedeflenen kazanımların gerçekleşmesini kolaylaştıracaktır.
- Çocuk katılımı konusunda uygulamaların ve yöntemlerin geliştirilmesi ihtiyacı bulunmaktadır. Mevcut uygulamalarda genellikle yetişkinler için kullanılan yöntemlerin çocuklara uyarlandığı ve çocuklara özgü, özgün uygulamaların bulunmadığı görülmektedir. Alana dair yeni uygulamaların geliştirilmesi ve bu uygulamaların uzmanlarının

yetiştirilmesine yönelik eğitimler ve çalışmalar yapılmalıdır. İhtiyaç duyulan uzman kaynağı ise proje uygulamalarında önerildiği gibi büyük şehirler ile kısıtlı kalmamalı, yaygın bir ağ oluşturulmalıdır.

- Çocuk hakları alanında yerelde faaliyetlerin artması ile mikro uygulamalarda ortaklık kurulan derneklerin pek çoğu, bu ortaklıkla içinde, nispeten küçük organizasyonlar olarak yer almaktadır. Bu derneklerle yapılan çalışmalarda yer alan idari ve finansal prosedürlerde kuruluşlara kolaylık sağlayacak yöntemler geliştirilmelidir. Satın alma, KDV muafiyeti vb. konularda yaşanan sorunlarda kuruluşların bu konulardaki bilgi eksikliği ile beraber çalıştıkları işletmelerin de bilgi eksikliğinin bulunduğu unutulmamalıdır.
- Çocuk hakları alanı dışında farklı tematik alanlarda çalışma yürüten kuruluşların da yoğun bir biçimde program kapsamında ilk defa çocuk hakları alanında çalışma yapmak istedikleri görülmüştür. Bu durum çocuk hakları alanına olan ilgi ve bu alandaki ihtiyacın bir göstergesidir. Bu nedenle farklı tematik alanlarda çalışan kuruluşların da kapasitelerinin çocuk çalışmaları özelinde güçlendirilmesi önerilmektedir.
- Çocuk katılımı konusunda faaliyet gösterme amacıyla gerçekleştirilen projelerde süreçlerin tamamına çocukların da dahil edilmesi katılımın tam manasıyla gerçekleşmesini sağlayacaktır. Projelerin tasarı aşamasında çocukların dahil edilmesi bu nedenle önemli bulunmaktadır. Çocukların görüşlerini almakla beraber ihtiyaçlarını kendilerinden doğrudan bir biçimde öğrenmek ve kendileriyle özne-özne ilişkisi kurmak projelerin nihai amaca ulaşmasına katkı sağlayacaktır. Bu nedenle, çocuk hakları alanındaki projelere, hazırlık aşamasından başlayarak çocukların dahil edilmesi önerilmektedir.
- Program içerisinde kabul alan kuruluşlar arasından sonrasında devam edemeyenlere bakıldığında en sık belirtilen nedeninin kuruluş içinde insan kaynağının azalması olduğu görülmüştür. Sivil toplum alanında fona bağlı faaliyet gösteren küçük ölçekte derneklerin bu gibi durumlarla sık sık karşılaştığı bilinen bir gerçektir. Kuruluşlara sağlanabilecek profesyonel insan kaynağı yanında hem kuruluşların teknik kapasitelerini artıracak hem de bu gibi sorunlarla karşılaşmalarını önlemeye yardımcı olacak gönüllü yönetimi, kaynak geliştirme, kaynak yönetimi, planlama ve uygulama becerilerine yönelik eğitimler önemli bulunmaktadır. Yerel kuruluşlara sağlanacak bu tür destekler, sorunlara kalıcı çözümler getireceği ve dernek faaliyetlerinin sürdürülebilirliğini sağlamasına katkı sunacağı için gerekli görülmektedir.

Bölüm 7.

Mikro-Fon Çalışmaları

Alfabetik olarak sıralanmıştır.

Adana Göçmen Yardımlaşma, Koordinasyon ve Kaynaştırma Derneği / Adana

Küçük Kararlar Büyük Değişimler

Çocuklara haklarını tanıtmak ve çevrelerinin farkında olarak farklılık yaratabileceklerini kavratmak amacıyla 25 çocukla atölye ve sosyal faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

Altınbaş Üniversitesi Psikoloji Uygulama ve Araştırma Merkezi-Çocuk Üniversitesi ve Gençlik Araştırmaları Birimi / İstanbul

“Çocuk Üniversitesi” Modelinde Hak ve Eşitlik Temelli Atölye Dizisi

Planlı atölyeler serisi ile 180 çocuğa, ayrımcılık, farklılık, toplumsal cinsiyet eşitliğine dair farkındalık kazandırılırken sosyal becerilerinin artırılması için faaliyet gösterilmiştir.

Ali İsmail Korkmaz Vakfı / Hatay

Çocuk Dostu Sokaklarımız Olsun

Atölye çalışmaları aracılığıyla çocukların, hakları ve çocuk dostu şehir kavramı hakkında bilgi sahibi olmaları üzerine çalışmada bulunulmuştur.

Anadolu Sinemacılar ve Televizyoncular Meslek Birliği / İzmir

Stop Motion Start Action / Stop Motion Tekniği ile Çocuk Hakları Kısa Filmleri

Çocuklara kısa film çekimi teknikleri öğretilerek, birlikte çocuk hakları hakkında kısa filmler çekip yaygınlaştırarak farkındalık oluşturulması için faaliyette bulunulmuştur.

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi- İnsan Hakları Uygulama ve Araştırma Merkezi / Ankara

Okul Formanı Özgürce Kendin Tasarla

Çocukların okul formlarını kendileri tasarlayarak hem kendi yaşamlarına dair karar verdikleri hem de yaratıcılıklarını geliştirdikleri bir süreç yürütülmüştür.

Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Uygulama ve Araştırma Merkezi / Ankara

Oyun için Söz Gencin

Çocukların, kendi oyun alanlarını ve oyun araçlarını tasarlayarak kendilerini ilgilendiren konular hakkında karar verebilmeleri için oyun hakları ile ilgili faaliyette bulunulmuştur.

Atlas Çocuk ve Gençlik Hakları Derneği / Adana

Sesimize Kulak Verin

Erken yaşta evliliklerin önlenmesi için farkındalık kampanyası düzenlenmiş ve il genelinde bilgilendirme faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

Başak Kültür Sanat Vakfı / İstanbul

Çocuklarla Güçleniyoruz

Çocuklarla çocuk hakları atölyeleri düzenleyerek bu haklar hakkında farkındalık ve bilgi edinmelerini sağlamak için etkinlikler yapılmıştır.

Başka Bir Okul Mümkün / İstanbul

Sınıf Çemberlerinden Gündem:Başka Bir Okul

Çocukların öğrenim ortamları ve eğitim sistemine ilişkin görüşlerini alarak bu görüşleri dernek işleyişine dahil etmek ve ilgili kurumlarla paylaşmak için faaliyetler yürütülmüştür.

Başka Bir Okul Mümkün / İzmir

Çocuk Katılımında Çocuk Meclisleri

Çocuk katılımı konusunda etkili bir araç olan çocuk meclisi modelini yaygınlaştırabilmek için bu alanda çalışan yetişkinlere gönüllü katılımı eğitimi düzenlenmiştir.

Başkent Üniversitesi Stres Yönetimi Uygulama ve Araştırma Merkezi / Ankara

Çocukların Psikolojik Dayanıklılıklarına Dair Farkındalıklarının Arttırılması Çalışması

Çocukların dayanıklılıklarını geliştireceğine inandıkları davranış ve yöntemleri belirlemek için grup çalışması ve araştırma faaliyeti yürütülmüştür.

Bilge Nesil Gençlik Bilişim Sanat ve Turizm Derneği / Balıkesir

Bilge Nesiller için Lider Çocuklar

Çocuklarla birlikte atölye ve eğitim çalışmaları uygulanarak, çocukların beceri geliştirmeleri için destek sağlanmış, çocuk hakları hakkında bilgilendirme yapılmıştır.

Bilgi Üniversitesi Çocuk Çalışmaları Birimi / İstanbul

Söz Küçüğün Oyun Herkesin

Çocuk katılımı ile Söz Küçüğün Kutu Oyunu materyallerini kullanarak çocuk hakları konulu yeni oyun ve etkinlikler gerçekleştirilmiştir.

Birlik Vakfı Osmaniye Şube / Osmaniye

Birlik ve Beraberlikle Evrensel Kardeşliğe

Çocuklara iletişimin önemi ve insanlığın ortak evrensel değerlerinin anlatıldığı eğitim faaliyetleri düzenlenmiştir.

Birlikte Hayat Derneği / İstanbul

Hikâye Anlatıcılığı Yöntemi ile Empatik Çocuk Liderliğini Arttırma Projesi

Çocukların kendini ifade becerilerini, özgüvenlerini arttırmak amacıyla hikâye anlatıcılığı yöntemi ile atölye çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Birlikte Yaşam İstasyonu / Hatay

Günebakan Projesi

Cezaevinde bulunan çocuklar arasında suçun sosyalleşmesi ve tekrarlanmasını engellemek, çocukların ileriki hayatlarında uyumlarını kolaylaştırmak için atölye ve eğitim faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

Bizim Çocuklarımız Sanat Kültür ve Doğa Derneği / Balıkesir

Kapıdağ' a Çocuk Eli

Sosyo-ekonomik açıdan dezavantajlı grupta bulunan çocukların doğayı tanımaları ve sosyal konularda farkındalık geliştirmeleri için atölyeler barındıran bir kamp düzenlenmiştir.

Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Politikaları Uygulama ve Araştırma Merkezi / İstanbul

Çocuğun Sesi Var Ortaklık Ağı

Çocukların liderliğinde ve yönetiminde, çocuk alanında çalışanları bir araya getirerek bir çalıştay düzenlenmiştir.

Çiğdem Eğitim, Araştırma ve Dayanışma Derneği / Ankara

Çiğdem Çocuk Meclisi

Çocukların yaşadıkları çevreye dair görüşlerini ve taleplerini ileterek kendi faaliyetlerini yürütebilecekleri bir mahalle meclisi kurulmuştur.

Denizli Otizm Vakfı / Denizli

Hayat Birlikte Güzel

Gönüllü ve uzman desteği ile otizmli ve tipik gelişim gösteren çocukların birlikte katıldıkları atölyeler aracılığıyla sosyal becerilerini geliştirmek ve otizm farkındalığı sağlamak adına çalışmalar yürütülmüştür.

Denizli Dijital Haklar ve Gençlik Derneği / Denizli

Hep Birlikte Biz de Varız

Çocuklarla birlikte, çocuk hakları konusunda farkındalık oluşturabilmek adına haklar ve kampanya hazırlama eğitimleri gerçekleştirilmiştir.

Dezavantajlılara Katkı Derneği / İzmir

Masallarla Çocuk Hakları

Hikâye anlatıcılığı yöntemi ile düzenlenen atölye çalışmaları ile çocukların haklarını tanıması ve bu hakları masallaştırılıp, sahnelenerek ve bu hakların masallaştırılıp sahnelenmesi ile farkındalık çalışması yürütülmüştür.

Dinçer Akademi Gençlik ve Spor Kulübü Derneği / Karaman

Benim de Hakkım Var

Çocukların düşünce ve ifade özgürlüklerini dijital yollarla güvenilir ve teknolojiye uygun araçlarla ifade edebilmelerini amaçlayan projede 10-14 yaş arası 152 çocukla eğitim faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

Diyarbakır Barosu Çocuk Hakları Merkezi / Diyarbakır

Travmanın Sağaltılmasında Etkili Bir Yol Olarak Oyun

Çatışmalar ile oyun alanları tahrip olan 250 çocukla oyun ve aktivitelerle sosyal yaşamlarına geri dönmeleri ve travmalarının sağaltılması için çalışmalar yapılmıştır.

Dünya Mirası Rehberleri Derneği / İstanbul

Çocuklar için Doğal ve Kültürel Miras

Sosyo-ekonomik olarak dezavantajlı bölgelerde yaşayan 28 çocuğun aktif katılımıyla, yaşadıkları şehrin kültürel mirasını inceledikleri sosyal etkinlikler gerçekleştirilmiştir.

Eksi 25 Derneği / Eskişehir

Çocuk Bakışı ile STK/KAMU Projesi

Çocuk katılımı ile çocuk alanında çalışan STK'ların ve kamu kuruluşlarının çocuklara yönelik bakış açılarının geliştirilmesine yönelik toplantı faaliyetleri yürütülmüştür.

Ekol Eğitim ve Sanat Derneği / İstanbul

Benim Hakkım, Çocuk Hakkı!

Çocukların insan haklarına duyarlı ve demokrasi bilincine sahip olabilmeleri için eğitim ve drama çalışmaları kullanılarak 10-12 yaş grubunda 19 çocukla çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

Elazığ Sahne Sanatları ve Sanatçılar Derneği / Elazığ

Haklarımı Bilmek Benim Hakkımdır

Çocuklara ve ailelerine çocukların sahip oldukları hakların nasıl korunup sağlanabileceği üzerine eğitimler düzenlenmiştir.

Fikir ve Sanat Atölyesi Derneği / Ankara

Beni de Dinle- Yerel Yönetimlerde Çocuk Katılımı

Yerel yönetimlerde çocukların katılımının artırılmasına ilişkin yöntemler geliştirmek amacıyla 12-17 yaş arası 25 çocukla birlikte çocuk hakları ve yerel yönetimler atölyesi uygulanmıştır.

Genç Gelişim ve Girişim Derneği / Sakarya

Oyun Alanlarını Çocuklarla Birlikte Tasarıyoruz!

Çocukların ve ailelerinin çocuklara özgü alanlara ilişkin düşünceleri konulu araştırma çalışması gerçekleştirilmiş ve çocukların kendi hayal ettikleri oyun alanlarını tasarlamaları için uzman eşliğinde atölye çalışmaları düzenlenmiştir.

Gençlik Kulübü ve Çağdaş Drama Derneği / Ankara

Yaratıcı Drama ile Birbirimize Oyun Öğretiyoruz

Mülteci ve Türkiyeli çocukların kaynaştırılması amacıyla yaratıcı drama teknikleri ve oyunlardan yararlanarak birlikte yaşam kültürünün inşa edilmesi amaçlanmıştır.

Hatay Halk Sağlığı Gönüllüleri Derneği / Hatay

Şehrimizi Tanıyoruz

Çocuklara yaşadıkları şehirle beraber haklarını tanıtmak ve çevrelerinde bulunan kültürel mirası kavrayabilmeleri için faaliyette bulunulmuştur.

Hayalperestler Derneği / Adana

Söz Bende

Akran zorbalığına karşı mücadelede çocukların fikirlerini almak ve farkındalık çalışması yapmak için birlikte materyallerin üretildiği eğitimler düzenlenmiş ve 14-16 yaş arası 13 çocukla çalışılmıştır.

Hayata Renk Ver Derneği / İstanbul

Hikayemizi Yazıyoruz

Kronik hastalık sebebi ile uzun süreli tedavi gören çocuklarla yaratıcı okuma, yazma ve sanat çalışmaları yapmak amacıyla 8-16 yaş grubu 17 çocukla çalışılmıştır.

Hemşin Yaşam Derneği / Rize

Dikkat Çocuk Var!!! Köy Çocuklarının Katılımı

Çocukların, ebeveynlerinin ve kamu çalışanlarının çocuk haklarını kavramaları üzerine eğitimler düzenlenmiştir.

İmece Network Eğitim ve Kültür Derneği / İstanbul

Mikrofonla Sahne Çocukların

Eğitim haklarından mahrum kalan Suriyeli çocuklarla hakları konusunda eğitim çalışması gerçekleştirilmiştir.

İzmir Koruyucu Aile Derneği / İzmir

Koruyucu Aile Modelinde Söz Çocuğun

Koruyucu aile modelinin geliştirilmesi, bu konuda koruyucu aile sahibi çocukların fikir ve önerilerinin alınması için çalışmalar yapılmıştır.

İzmir'de Suriyeli Mültecilerle Dayanışma Derneği / İzmir

Suriyeli Çocuk Meclisi Kuruluş Çalıştayı

25 Suriyeli çocuk ile bir meclis kurularak kendilerini alakadar eden konularda ifade güçlerini arttırmak ve mülteci çocukların katılım, örgütlenme haklarının pekiştirilmesi için faaliyette yürütülmüştür.

Kalkınma Atölyesi Kooperatifi / Adana

Sihirli Lamba- Çocuk İşçiliği Kısa Filmi

Mevsimlik tarım işçisi ailelerin çocuklarının, yaşamlarını ve haklarına erişimlerini konu alan bir kısa film çekilerek farkındalık çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Karabük Atatürk Ortaokulu Gençlik ve Spor Derneği / Karabük

Çocuk Hakkim Projesi

Çocukların akran eğitim modeli ile tanışarak hem haklarını öğrenmeleri hem de haklarına dair bilinci yaşlıları arasında yaygınlaştırmalarını sağlamak için etkinlikler düzenlenmiştir.

Karadeniz Ekolojik Kalkınma Derneği / Giresun

Bedenden Sese Ritim Atölyesi

Otizmlili çocukların zihinsel ve bedensel yeteneklerini fark etmeleri, akranları ve aileleri ile iletişimlerinin artması için müzik ve ritim çalışmalarının kullanıldığı atölye çalışmaları düzenlenmiştir.

Karadeniz İlleri Kadın Platformu Trabzon Derneği / Trabzon

Bu Bir Sır Değil Aramızda Kalmasın

Çocuğa yönelik cinsel istismarı önlemek amacıyla, çocuklara ve meslek elemanlarına mahremiyet bilincini geliştirme hakkında eğitimler verilmiştir.

Kazdağı Doğal ve Kültürel Varlıkları Koruma Derneği / Çanakkale

Kaşkaya Köyü Çocukları Destek Projesi

Kırsal alanda yaşayan 18 çocuk ile eğitsel, sosyal, kültürel ve çevre bilinci konularında atölye faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

Kırkayak Kültür Sanat ve Doğa Derneği / Gaziantep

Mavi Balon Çocuk Filmleri Seçkisi- Uluslararası Zeugma Film Festivali

Çocukların kültürel faaliyetlere dahiliyetlerini yükseltmek, bu faaliyetlerin kapsayıcılığını arttırmak için işitme ve görme engeli bulunan çocuklara özel gösterimler düzenlenmiştir.

Lotus Genç Alan Derneği / Diyarbakır

Çocuk Güvenliği

Derneğin çocuk güvenliği konusunda kapasitesini de geliştirerek kamu ve sivil toplum kuruluşları ile çocuk dostu alanlar oluşturulması için çalışılmıştır.

Malatya Lider Gençlik ve Spor Kulübü Derneği / Malatya

Evrensel Spor Kırsal Gençlik

Kırsal kesimde yaşayan 7-15 yaş arası toplamda 223 çocuğa akranları tarafından çocuk hakları hakkında atölyeler düzenlenmiştir.

Malatya Yetiştirme Yurtlarından Ayrılanlar Yardımlaşma Derneği / Malatya

Gelecek Bizleriz

Devlet koruması altında bulunan çocukların gelecek planlamaları ve kariyer tercihleri için destek olmak ve rol model olmak için etkinlikler düzenlenmiştir.

Mehmet Selim Baki Barış İçin Müzik Vakfı / İstanbul

Müzikle Büyüme

Çocukların sanatsal yaşama katılım haklarına karşı engelleri kaldırıp hayatlarında olumlu dönüşüm sağlayabilmeleri için 7-17 yaş arası 156 çocukla atölye ve kurs çalışmaları yapılmıştır.

Mezopotamya Caz Müzik ve Dans Kültürü Derneği / Diyarbakır

Genç Koreograflar

Dansı araç olarak kullanarak çocuklara farklılıklar ve haklar konusunda farkındalık kazandırmak için çalışmalarda bulunulmuş ve bir gösteri düzenlenmiştir.

Mutluluğu İnşa Edenler Derneği / şanlıurfa

Arkadaşım Projesi

Akran zorbalığını, ayrımcılığı önlemek ve ön yargıları önlemek için eğitim faaliyetleri kültür sanat atölyeleri düzenlenmiştir.

Mülteci Destek Derneği Ordu / Ordu

MUDEM Ordu Çocuk Hakları Komitesi

Bir komite oluşturularak yerel kitleden çocuklar ile mülteci çocuklar arasında sosyal diyalogun gelişimine olanak sağlayan bir alan oluşturulmuştur.

Nevşehir Üniversitesi Çocuk Eğitimi Uygulama Araştırma Merkezi / Nevşehir

Mülteci Çocuk Olarak Hakkım Var!

Mülteci çocuklara hakları hakkında bilgilendirme ve farkındalık kazandırmak amacıyla atölye ve eğitim çalışmaları düzenlenmiş, konu ile ilgili kurumlara farkındalık kazandırılmaya çalışmıştır.

Nota Kültür Sanat Gençlik ve Spor Kulübü Derneği / Burdur

şarkımız Hakkımız

Çocuklara haklarını tanıtmak, müzik atölyeleri aracılığıyla gelişimlerini desteklemek ve akranları ile iletişimlerini geliştirmek için çalışmalar yrtlmştir.

Ordu Barosu / Ordu

Hakkımsa Varım

ocuk hakları ve korunması ile ilgili baro avukatlarına, ifade özgürlüğü ve katılım ile alakalı çocuklara eğitimler verilmiş; ilgili atölyelerle bu eğitimler desteklenmiştir.

Önce Çocuklar Derneği / Diyarbakır

Çocuklarla Felsefe Atölyesi

Dernek içerisinde çocuklar ile felsefe atölyesi uygulayıcısı sayısını arttırarak bir kapasite gelişimi sağlanmış ve devamında 142 çocukla atölye çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Palandöken Engelliler Spor Kulübü Derneği / Erzurum

Haklarımı Öğreniyorum Engelsiz Yaşıyorum

Görme engelli ve dernek üyesi 30 sporcu çocuğa, çocuk hakları ve engelli hakları üzerine eğitim çalışmaları düzenlenmiştir.

Polatlı Duatepe Eğitim Kültür Sanat ve Gençlik Derneği / Ankara

Polatlı'da Doğa ve Arkeoloji Okulu

Çocukların doğa ve kültür miraslarını tanımaları amacıyla kendi oluşturdukları rotaları ile faaliyetler düzenlenmiştir.

Rize Kentsel Gelişim ve Araştırma Derneği / Rize

Haydi Sen de Katıl Hava Kararmadan Döneceğiz

Kültürel mirasın bir parçası olan sokak oyunlarını tekrar canlandırarak ve haklarını anlatarak 7-12 yaş grubu çocuklarla sosyal faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

Roman Hakları Derneği / Ankara

Hayal Ev

Atölye ve eğitimler aracılığıyla çocukların eğitim hayatlarına devam etmeleri konusunda bilgilendirme çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Saadet Öğretmen Çocuk İstismarı ile Mücadele Derneği / Bursa

Mavi Kelebekler Yaz Atölyesi

Oyunlarla çocuklara haklarını tanıtmak ve beden güvenlikleri hakkında bilgi vermek için 7-9 yaş arası çocuklarla atölyeler düzenlenmiştir.

Salıncak Derneği / Diyarbakır

Çocuğum Hakkım Var

Çocuklarla birlikte hakları üzerine atölye ve eğitim çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Senkron Müzik ve Halk Dansları Derneği / Hatay

Öğrenerek Büyüyorum

Ağır ruh sağlığı sorunları bulunan bir ebeveyne sahip 10-15 yaş arası 10 çocukla uzman eşliğinde halk dansları ve drama faaliyetleri yapılarak ifade kabiliyetleri artırılmaya çalışılmıştır.

Serebral Palsili Çocuklar Derneği / Ankara

Serebral Palsili Çocukların Yapabilirlikleri Odaklı İletişim Materyallerinin Çocuk Katılımı ile Kurgulanması

Kuruluş tarafından hazırlanan farkındalık odaklı iletişim materyallerinin çocuk katılımı ve uygun atölye yöntemleri ile kurgulanması için çalışma gerçekleştirilmiştir.

Soma Sağlık Sosyal ve Eğitim Vakfı / Manisa

Çocuklar, Mikrofon Sizde

Çocukların sivil toplumu birlikte tartışarak anlamaları ve faaliyetlerde bulunmalarını amaçlayan proje, 11-18 yaş arası 1000 çocuğa ulaşmıştır.

Sosyal İklim Derneği / İzmir

Hak Balonum

8-14 yaş arası 22 çocuk ile çocuk hakları ve iletişim konuları üzerine oyunlaştırılmış uygulamalar ile atölyeler düzenlenmiştir.

Sulukule Gönüllüleri Derneği / İstanbul

Genç Bostan

şehir içerisinde çocuklara üretim yapılabilecek çocuk dostu alan tasarlanmasına yönelik çalışma yapılmıştır.

Sürdürülebilir Kalkınma ve Girişimcilik Derneği / İzmir

Suriyeli Mülteci Çocuklar Gözünden Okul Ortamı Modellemesi Pilot alışması

7-15 yaş grubu 150 mülteci çocukla eğitim ortamlarını kendi bakış açılarından incelenerek değerlendirilmiş ve raporlaştırılarak eylem planı hazırlanmıştır.

şanlıurfa Aile Bütünlüğü Eğitim Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği / şanlıurfa

Beni Okuyup Bana Döner Çocukların Projesi

Çocuklarda okur yazarlık ve eğitimin önemine dair farkındalık kazandırılması için faaliyetler düzenlenmiştir.

şırnak Talasemi Derneği / şırnak

Talocanlar El Ele Geziyor

Talasemi ve lösemi hastalığı bulunan çocuklarla sekteye uğrayan sosyal yaşantılarına destek sağlamak amacıyla etkinlikler düzenlenmiştir.

Tarlabası Toplumunu Destekleme Derneği / İstanbul

Çocukların Kenti

Kentsel planlamada çocukların katılımını sağlamak amacıyla 13 çocukla atölyeler ve sanatsal etkinlikler düzenlenmiştir.

Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği – Antalya Şube / Antalya

Sivil Toplum Merkezi Çocuk Meclisi

Çocukların sivil toplum ve sivil toplum kuruluşları ile tanışma, haklarını öğrenmeleri için faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

Türk Psikologlar Derneği – İzmir Şube / İzmir

Benimle Oynar Mısın?

250 mülteci çocukla oyunlar oynanarak oyun haklarının sağlanması ve etkileşimlerinin artırılması amaçlanmıştır.

Türkiye Çocuklara Yeniden Özgürlük Vakfı / İstanbul

Ben de Buradayım!

Dezavantajlı mahallerde yaşayan 11-18 yaş arası 33 çocukla gönüllüler aracılığıyla suçta sürüklenmelerini engellemek amacıyla faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

Türkiye Spina Bifida Derneği / İzmir

Sağlık Tüm Çocukların Hakkı

Spina Bifidalı çocuklar ve kardeşleri ile çocuk haklarını ve sosyal yaşama eşit katılım için gerekenleri birlikte tartıştıkları ve ailelerine sundukları 22 kişilik bir çocuk meclisi kurulmuştur.

Trakya Roman Hakları Derneği / Edirne

Siz Olmadık – Biz Olduk

Çocuk hakları ve nefret söyleminden uzak hak savunuculuğu üzerine 35 çocuk ve uzmanlarla birlikte 8 eğitim gerçekleştirilmiştir.

Ülfet Eğitim ve Yardımlaşma Derneği / Adana

Haklarımızı Kodluyoruz

Çocuklara haklarını tanıtmak ve kodlama eğitimi vermek amacıyla gönüllü üniversite öğrencileri ve uzman desteği ile eğitimler düzenlenmiştir.

Yaratıcı Şahane Sürdürülebilir İnovasyon Derneği / İzmir

“Z” Kuşadı Dernekte

Çocukların dernek içerisine dahil ederek ve bir danışma kurulu oluşturarak çalışmaların birlikte yürütülmesi amaçlanmıştır.

Yenilikçi Atılım Projeleri Derneği / Adana

Çocuklar Sosyal Girişimi Öğreniyor

Çocukların sosyal girişimcilik kavramını tanıması ve bu konu hakkında bilgi sahibi olmaları amacıyla 12-16 yaş arası 26 çocukla birlikte eğitimler, geziler ve tecrübe aktarım faaliyetleri düzenlenmiştir.

Yer Yüzü Melekleri Derneği / Balıkesir

Mutlu Çocuklar Yaz Okulu

Sosyal imkanları kısıtlı olan çocukların verimli ve nitelikli zaman geçirmeleri adına sanatsal ve kültürel atölye çalışmaları düzenlenmiştir.

Yeşil Türkiye Ormancılar Derneği / Ankara

Ankara Orman Anaokulları

Çocukların çevre bilincine sahip olması ve doğayı yerinde tanıyarak öğrenebilmeleri için 5-6 yaş grubu 46 çocukla faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

Yol Arkadaşım Gençlik ve Spor Kulübü Derneği / Ankara-Samsun

Gelecek Biziz

Koruma altındaki çocuklara hakları ile beraber gelecekte kariyer seçimlerine dair alan bilgilendirmeleri ve meslek tanıtım faaliyetleri sağlanmıştır.

Yüksek Öğretimde Rehberliği Tanıtma ve Rehber Yetiştirme Vakfı Genç Gönüllüler Kulübü / İstanbul

Çocukların da Sesi Var: Vurma! Konuş

Gönüllü desteği ile öğretici oyunlar ve uygulamalarla çocuk haklarını çocuklara ve annelerine öğretmek amacıyla faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

Vicdan Hareketi Derneği / Tokat

Mutlu Çocuk Akademisi

Mülteci çocukların çevreleri ve akranları ile sosyal uyumlarını kolaylaştıracak, sosyal içermeyi sağlayacak atölye ve faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

